
Strateginen sopimus 2020, Kaupunginjohtajan toimiala

1.1 Kuvaus toiminnasta (kh)

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallituksessa on konsernijaosto ja kaupunkikehitysjaosto.

Konsernijaoston tehtävänä on huolehtia keskitetyistä palveluista, joita ei ole annettu kaupunginhallituksen, lauta- tai johtokuntien tehtäväksi sekä konserniohjauksen kehittämisestä ja niiden strategisten yhtiöiden tai säätiöiden omistajaohjauksesta sekä valvonnasta, joiden osakkaana tai jäsenenä kaupunki on tai joissa kaupungilla on määräysvalta tai yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin perustuva oikeus nimittää hallituksen tai muiden toimielimien jäseniä.

Kaupunkikehitysjaoston tehtävänä on kaupungin kiinteistökehityksen, maankäytön ja tilankäytön strateginen ohjaus sekä ilmasto- ja ympäristöpolitiikan ohjauksesta päättäminen.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii vuoden 2019 alusta Konsernihallinto, kuusi palvelukeskusta, Varsinais-Suomen

aluepelastuslaitos, sekä 24 strategista yhteisöä. Strategisten yhteisöjen osalta kaupunginhallitus on delegoinut toimivaltansa konsernijaostolle, joka huolehtii yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelystä ja seurannasta.

Kaupunginjohtaja johtaa ja valvoo kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa ja taloutta sekä toimielinten ja laitosten toimintaa ja muuta kaupungin toimintaa. Kaupunginjohtaja johtaa konsernihallintoa, kaupungin edunvalvontaa ja kansainvälisiä suhteita. Kaupunginjohtaja vastaa kaupungin yleisestä elinkeinopolitiikasta, tiedottamisesta sekä tarpeellisen vieraanvaraisuuden ja huomaavaisuuden osoittamisesta. Kaupunginjohtaja edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätilaisuuksissa ja neuvotteluissa.

Kaupunginjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivat kolme konsernihallinnon ryhmää: hallintoryhmä, talous- ja strategiaryhmä sekä kaupunkikehitysryhmä. Kullakin ryhmällä on kaupunginjohtajan välittömässä alaisuudessa toimiva johtaja. Palvelukeskusten hallinnollisen johtamisen kaupunginjohtaja on delegoinut konsernihallinnon ryhmiin kuuluville johtajille.

Konsernihallinnon tehtävänä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä avustaa kaupunginhallituksen puheenjohtajaa tälle johtosäännössä annettujen tehtävien osalta, avustaa kaupunginjohtajaa ja

apulaiskaupunginjohtajaa kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon johtamisessa sekä toiminnan ja talouden johtamisessa.

Palvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa kaupunginhallituksen päättämiä palveluja kaupunkikonsernille ja ulkoisille asiakkaille. Palvelukeskuksen johtaja johtaa ja valvoo kaupunginhallituksen konsernijaoston ja kaupunginjohtajan alaisena palvelukeskusta ja vastaa sen kehittämisestä, taloudesta ja toiminnasta sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Kaupungissa toimivat johdon tukena talouden, henkilöstön, viestinnän, strategian ja kehittämisen, hankintojen sekä lakipalveluiden matriisitoiminnot, joiden tehtävänä on ohjata tehtäväalueensa toimintojen ja resurssien käyttöä kaupungissa.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kh)

Talouden näkymät

Suomen bruttokansantuote (BKT) kasvoi tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan 1,7 prosenttia vuonna 2018 (3,0 prosenttia vuonna 2017).

Tilastokeskuksen elokuun lopussa 2019 julkistamien ennakkotietojen mukaan Suomen BKT kasvoi vuoden 2019 toisella neljänneksellä 1,2 prosenttia vuodentakaisesta vastaavasta ajankohdasta.

Toisen neljänneksen talouskasvu oli vientivetoista, sillä se kasvoi 4,1 prosenttia. Julkinen kulutus kasvoi 2,2 prosenttia, investoinnit 1,1, prosenttia yksityisten kulutusmenojen pysyessä lähes ennallaan.

Kuluvan vuoden elokuun loppuun mennessä julkistettujen tuoreimpien talousennusteiden arviot Suomen talouskasvusta

vaihtelevat välillä 1,2 - 1,6 prosenttia vuodelle 2019 ja 0,5 - 1,5 prosenttia vuodelle 2020.

Kuntatalouden kehitys

Tilastokeskuksen neljännesvuositulaston mukaan Manner-Suomen kunnat saivat vuoden 2019 tammi-kesäkuussa verotuloja 11,9 miljardia euroa ja valtionosuuksia 4,5 miljardia euroa. Verotulot kasvoivat edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna 2,3 prosenttia ja valtionosuudet kasvoivat 0,9 prosenttia. Näistä eristä muodostuva verorahoitus oli Manner-Suomessa asukasta koh-

den 2 979 euroa. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 1,0 miljardia euroa. Vuosikate heikkeni 35,1 prosenttia vuoden takaisesta.

Lainakanta kasvoi Manner-Suomen kunnilla toisen vuosineljänneksen aikana 2,2 prosenttia verrattuna maaliskuun lopun tilanteeseen. Lainakanta oli kesäkuun lopussa 18,0 miljardia euroa. Asukasta kohden laskettuna lainakanta oli 3 284 euroa. Investointimenoja oli 22,0 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden tammi-kesäkuussa, yhteensä 1,5 miljardia euroa.

Manner-Suomen kuntien toimintakulut ilman sisäisiä eriä olivat vuoden 2019 ensimmäisellä puoliskolla 19,1 miljardia euroa. Kasvua edellisen vuoden tammi-kesäkuuhun verrattuna oli 4,4 prosenttia. Ulkoisia toimintatuottoja oli 3,4 miljardia. Toimintatuotot vähenivät 3,4 prosenttia. Erät vertailuvuonna käytössä olleet kirjausmenettelyt kasvattivat osaltaan vertailuvuoden toimintatuottoja ja -kuluja. Näiden menettelyjen loppuminen vähentää toimintatuottoja ja -kuluja vuonna 2019 verrattuna edelliseen vuoteen. Tilastokeskuksen arvion mukaan ilman vertailuvuoden poikkeuksellista järjestelyä kuntayhtymien ja kuntien välisissä sote-palvelujen järjestämispalveluissa, toimintatuotoissa ei olisi ollut vähenemistä ja toimintakulut olisivat kasvaneet enemmän vuoden 2019 ensimmäisellä puoliskolla.

Kuntaliiton elokuun veroennusteen mukaan kunnallisveron kertymät heikkenevät merkittävästi. Koko maan tasolla kunnallisveron tilitykset tulevat vuonna 2019 olemaan noin 400 milj. euroa alemmat kuin Kuntaliiton huhtikuun veroennustekehikossa.

Ennusteessa oletetaan, että tilanne korjaantuu vuoden 2020 aikana. Verovaje eli tilitysten ennakkoa hitaampi kertyminen liittyy tulorekisteri-ilmoittamisen teknisiin ongelmiin. Aiemmat ennusteet ovat lähteneet siitä, että ilmoitusongelmat saadaan ratkaistua ja kertymävaje saadaan kurottua umpeen loppuvuoden aikana. Kesäheinäkuun kehitys ei kuitenkaan tue tätä näkemystä. Koska kyse on verotulojen kertymiseen ja siten jakotukseen liittyvästä ongelmasta, niin vuoden 2020 kertymäennustetta on vastaavasti nostettu 400 milj. eurolla.

Väestön ja työllisyyden kehitys

Vuoden 2018 lopussa Turun väkiluku oli 191 331, jossa oli lisäystä 1 662 vuoteen 2017 verrattuna. Kasvu hidastui hieman, sillä vuonna 2017 väestö lisääntyi 2 065 hengellä.

Turun suomenkielisten määrä oli vuoden 2018 lopussa 159 018 ja ruotsinkielisten 10 406. Äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvan väestön (vieraskieliset) määrä oli vuoden lopussa 21 907 henkeä ja osuus koko väestöstä 11,4 prosenttia.

Turun heinäkuun lopun 2019 ennakkoväkiluku oli 191 676, jossa oli lisäystä vuoden vaihteeseen verrattuna 345 henkeä ja viime vuoden heinäkuuhun verrattuna 1 843 henkeä.

Muunkielisten (äidinkieli muu kuin suomi tai ruotsi) määrän nopea kasvu on jatkunut vuoden 2019 aikana. Heinäkuun lopun ennakkotietojen mukaan muunkielisiä oli Turussa 22 582, 11,8 prosenttia väestöstä.

Työttömien osuus työvoimasta eli työttömyysaste oli Turun seutukunnassa elokuun lopussa 11,3 (-1,0 prosenttiyksikköä verrattuna vuoden 2018 elokuuhun). Nuoria työttömiä oli elokuussa 1 359, kun vuonna 2018 elokuussa luku oli 1 550 (laskua vuodessa 12,3 %). Pitkäaikaistyöttömiä oli elokuussa 2 969, joka on 788 henkilöä vähemmän verrattuna vuoden 2018 elokuuhun (laskua vuodessa 17 %, kahdessa vuodessa 38 %).

Työmarkkinatuen kuntaosuus on kehittynyt Turussa positiivisesti vuoden 2019 aikana ja Turun maksuosuus on suhteellisesti laskenut suurista kaupungeista selkeästi eniten. Syy hyvää kehitykseen on Turun työttömyyden selkeä lasku positiivisen

rakennemuutoksen myötä. Varsinkin pitkäaikaisyöttömyys on laskenut huomattavasti (kahdessa vuodessa lähes 40 %) ja tämä heijastuu kunnan maksamaan työmarkkinatukimaksuun. Työllisyyspalvelukeskus on jo useamman vuoden kohdistanut voimakkaasti aktivoivia toimenpiteitä työmarkkinatuen oleviin henkilöihin, jonka ansiosta heidät on saatu pois kunnan maksuosuudesta.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset

Turkuun kohdistuvat ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit, haavoittuvuudet ja vaikutukset analysoitiin vuoden 2018 ensimmäisen puoliskon aikana laajalla hallinnon tasojen, sidosryhmien ja

asiantuntijoiden yhteistyöllä osana Turun kaupungin Ilmastosuunnitelman 2029 valmistelua. Lisäntyvien äkillisten sääilmiöiden sekä jatkuvan lämpenemisen aiheuttamat riskit ovat merkittäviä ja kohdistuvat hyvinvointiin, rakennettuun ympäristöön sekä ekosysteemeihin ja ruuantuotantoon. Ilmastonmuutokseen varautuminen vaatii laajaa yhteistyötä, toimintatapojen muutosta ja investointeja.

Tiedoksi annettavat Konsernihallinnon ja palvelukeskusten tunnusluvut

Tunnusluku	Vastuuyksikkö	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Työmarkkinatuen kuntaosuus	Työllisyyspalvelukeskus	23 475 064	21 400 929	20 475 735	19 000 000
Pitkäaikaistyöttömien määrä	Työllisyyspalvelukeskus	4 416	3 427	2 900	2 400
Nuorisotyöttömien määrä	Työllisyyspalvelukeskus	1 549	1 432	1 200	1 100
Omistetun rakennuskannan keskimääräinen kunto (%)	Tilapalvelukeskus	63,98	63,56	62,47	62,38
Suoraan omistettujen rakennusten korjausvelka (€) tilanteessa 31.12	Tilapalvelukeskus	221 215 983	237 099 561	226 686 319	256 587 216
Investoinnit (€)	Tilapalvelukeskus	14 393 494	15 172 259	32 086 295	24 953 270
Korjausvastuun määrä (€)	Tilapalvelukeskus	24 427 000	25 769 117	24 936 225	27 601 946
Energiakulutus (lämpö MWh, sähkö MWh, vesi m3)	Tilapalvelukeskus	135 031 62 733 348 400	138 323 61 241 341 202	136 677 61 987 344 801	125 767 64 083 464 783

Kaupungin palvelurakentamisen tilainvestointiohjelman jako

Tunnusluku	2020	2021	2022	2023
Uudisrakentaminen	12 726 603	40 492 978	65 798 988	56 514 647
Korjausinvestoinnit	16 018 663	27 633 989	32 014 479	16 632 990
Kohdistamattomat alle 1 milj. euron investoinnit*	8 500 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Hankkeiden suunnitteluvaraus	600 000	600 000	600 000	600 000
Yhteensä	29 345 266	68 726 967	98 413 467	73 747 637

*sisältyvät kohtaan korjausinvestoinnit

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kv)

Turun kaupungin kehittämisen lähtökohtana toimivat Turku 2029 -kaupunkistrategian visio, toimintalupaukset ja päämäärät sekä strategisten ohjelmien linjaukset. Strategiset ohjelmat sisältävät yhteensä 42 linjausta.

Kaupungin toiminnan päämääränä on kaupunkilaisen kestävä hyvinvointi. Väestön ikääntyminen, työttömyys, hyvinvointiin liittyvien ongelmien kasaantuminen ja resurssien oikea kohdentaminen ovat esimerkkejä toimintaympäristöön liittyvistä haasteista, joiden ratkaiseminen edellyttää kokonaisvaltaista toimintatapojen muutosta. Kaupungin palvelurakennetta on muutettava siten, että kallis erityistyö ja korjaava työ vähenevät ja toimintaa suunnataan mahdollistavaan ja ehkäisevään työhön. Palvelumuotoilulla ja -ohjauksella parannetaan erityisesti paljon palveluja käyttävien palveluketjuja. Kun investoidaan oikealla tavalla ehkäiseviin, tarpeenmukaisesti monialaisiin ja yhteen sovitettuihin palveluihin, syntyy sekä hyvinvointihyötyjä että taloudellisia säästöjä.

Palvelut järjestetään vaikuttavien palveluketjujen avulla siten, että asiakaspalvelu on toiminnan keskiössä. Palveluja toteutetaan kiinteässä ja laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Turun alueella on monipuolinen elinkeinorakenne, jonka tukena on laadukkaat ja joustavat yritys- ja innovaatiopalvelut. Paras tapa hoitaa työllisyyttä on kehittää ja tukea yritysten syntyä, kilpailuky-

kyä ja kasvua, jolloin työvoimalle syntyy aitoa ja pysyvää kysyntää. Turun logistinen sijainti EU:n TEN-T (Trans European Network) runkoverkossa ja osana Tukholmasta, Turun ja Helsingin kautta Pietariin ulottuvalla kasvuvyöhykkeellä tarjoaa kaupungille mahdollisuudet kehittyä merkittävänä logistisena solmukohtana.

Turun erityisenä vahvuutena ovat laadukkaat yliopistot, ammattikorkeakoulut ja muut oppilaitokset. Ne tukevat kaupungin jatkuvaa uudistumista luomalla pohjaa laaja-alaiselle osaamiselle ja luovuudelle. Turun 40 000 opiskelijaa ovat merkittävä potentiaali kaupungille ja sen yrityksille.

Matkailu- ja kongressikaupunkina kehittymisen näkökulmasta Turun historia, kulttuuripalvelut, tapahtumatoiminta, saaristo, merellisyys ja joki ovat merkittäviä vetovoima- ja elinvoimatekijöitä.

Kaupungin uudistumisen lähtökohtana ovat toiminnan läpinäkyvyys ja tietoon perustuva johtaminen, joita tuetaan ajanmukaisilla tietojärjestelmillä. Tämän vuoksi kaupunki haluaa tuntea asukkaansa ja asiakkaansa paremmin. Keskeisiä elementtejä tuottavuuden parantamisessa ovat lisäksi kaupungin tilojen käytön tehostaminen, aktiivinen omistajaohjaus ja tukipalvelujen tuoteistaminen. Yhteiset pelisäännöt varmistavat kaupungin voimavarojen tehokkaan ja tarkoitukseenmukaisen käytön.

Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen vaativampiin tehtäviin. Asukkaille ja asiakkaille tämä tarkoittaa aikaisempaa parempia mahdolli-

suuksia käyttää kaupungin palveluja ajasta ja paikasta riippumatta.

Uudistamalla palveluja laajalla innovaatioyhteistyöllä avoimuuden periaatteita noudattaen kaupunki edistää myös uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja palvelumuotojen syntymistä. Jotta kehittäminen olisi tehokasta, tarvitaan kaupunkitasolla yhteisiä menetelmiä ja työvälineitä, joilla kehittämistä hallitaan.

Aktiivinen rakentaminen, joka tarkoittaa sekä määrätietoista uudisrakentamista, että täydennysrakentamista, on aina ollut eräs kasvavan kaupungin tunnusmerkeistä. Kaupungin kehittäminen laajoina kokonaisuuksina tukee elinkeinoelämän kilpailukykyä ja asukkaiden viihtyvyyttä.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä ja osa kansainvälistä kaupunkiverkostoa, joka ratkaisee ilmastonmuutokseen liittyviä kysymyksiä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Ilmastosuunnitelman toimeenpano on käynnissä ja tavoitteet etenevät. Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen kaupunki vuodesta 2029 eteenpäin ja toteuttamaan resursiivisuuden periaatteet (jätteettömyys, päästötömyys ja kestävä luonnonvarojen käyttö) vuoteen 2040 mennessä

Kehittämismalli

Turun kaupungissa kehittäminen perustuu kaupungin kehittämismalliin (Kh 29.9.14, § 368). Peruskaupunki noudattaa kehittämismallia kaikessa kehittämisessä. Strategiaa toteutetaan pääosin

hankkeina ja projekteina. Merkittävimmät hankkeet ja projektit nostetaan toimialojen ja konsernihallinnon strategisiin ja operatiivisiin sopimuksiin.

Kehittämismalli yhtenäistää kehittämiseen liittyvät käsitteet, rakenteet ja työtavat. Kehittämismalli sisältää sekä kehittämiskokonaisuuden johtamisen (=salkunhallinta) että yksittäisen projektin johtamisen (=projektinhallinta).

Jokainen hanke ja projekti sijoitetaan kaupungin strategiarakennetta mukailevaan salkkuun tai toimialan salkkuun. Kehittämissalkkua ohjaa nimetty salkunomistaja ja salkun ohjausryhmä. Kehittämismallin käytössä hyödynnetään Thinking Portfolio -salkunhallintavälinettä.

Kaupungin kärkihankkeet

1. Keskustan kehittäminen

Kaupunginhallitus käynnisti päätöksellään 2.5.2016, § 177 Keskustan kehittämisen kärkihankkeen. Hankkeen tavoitteena on kaupunkikeskustan elinvoiman turvaaminen ja uudistaminen.

Kärkihankkeen käynnistämisen jälkeen kaupunginhallitus nimesi päätöksellään 19.9.2016 § 372 monialaisen työryhmän vision laatimiseksi. Ryhmän puheenjohtajaksi kutsuttiin Turun yliopiston tulevaisuuden tutkimuskeskuksen professori Markku Wilenius.

Työryhmä sai työnsä valmiiksi ja luovutti Keskustavisio 2050 asiakirjakokonaisuuden kaupungille 14.8.2017.

Keskustan kehittäminen -kärkihanke on kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunkistrategian keskustaan koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Strategian linjausten mukaan kaupungin ydin on näköiskuva kaupungin menestyksestä, hyvinvoinnista ja kilpailukyvästä, ja siksi sen on koko ajan kyettävä uudistumaan. Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtäävällä kärkihankkeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyä ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.

Yhtäältä tavoitteena on vahvistaa elinvoimaisen kaupunkikeskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä viihtyisänä ympäristönä parantamalla julkisia kaupunkitiloja, lisäämällä ympärivuotista houkuttelevuutta sekä varmistamalla vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset kaupungin keskustatilassa. Toisaalta halutaan löytää keinoja kaupallisen keskustan elinvoiman vahvistamiseen ja uskon palauttamiseen keskustaan kohdistuviin investointeihin. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että keskusta on tulevaisuudessakin saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla niin kansainvälisesti, kansallisesti kuin seudullisesti.

Kaupunginhallitus (13.8.2018 § 288) hyväksyi Keskustan kehittäminen -kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman.

2. Turun tiedepuisto

Turun kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2016 talousarvion yhteydessä Turun tiedepuisto -kärkihankkeen asettamisesta. Turun kaupunginhallitus toimeenpani valtuuston päätöksen käynnis-

tämällä hankkeen huhtikuussa 2016 (Kh 25.4.2016 § 163). Kärkihankkeessa tuotettu Turun Tiedepuiston Masterplan 2050 esiteltiin kaupunginhallitukselle joulukuussa 2017.

Toukokuussa 2018 kaupunginvaltuusto päätti, että Tiedepuisto -kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa. Samalla se hyväksyi kärkihankkeen toteuttamista ja suunnittelua ohjaavat periaatteet (kv 14.5.2018 § 91).

Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Kärkihankkeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saada mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 265) hyväksyi Turun tiedepuisto -kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman.

3. Smart and wise Turku

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 249) päätti Smart and Wise Turku -kärkihankkeen etenemistä ja tuotosten vaikuttavuutta seuraavista mittareista.

Smart and Wise Turku-kärkihanke toteuttaa laajalaisesti kaupungin strategiaa. Hankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan

ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantamaan toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa. Tekemällä laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen kanssa.

Smart and Wise Turku -kärkihankkeen kuusipainopistealuetta ovat: Hiilineutraalius ja resurssiviihitys, Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta, Kaupunkisuunnittelu, Turvallisuus, Liikenne ja liikkuminen sekä Syrjäytymisen ehkäiseminen.

Kaupunkitasoiset hyvinvoinnin ja aktiivisuuden tavoitteet

Konsernihallinnon tehtäviin kuuluu kuntalaisten hyvinvointia edistävän työn ohjaus, koordinointi ja kehittäminen Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelman linjausten mukaisesti. Hyvinvointityö toteutetaan yhdessä toimialojen kanssa. Hyvinvoinnin ohjausryhmä on valinnut 2020 strategiseksi painopisteiksi seuraavat:

- Terveiden elämäntapojen edistäminen. Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.
- Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen. Tavoitteena lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.
- Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi. Tavoitteena nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kun-

nan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.

- Vanhemmuuden tuki. Vanhemmuutta tukemalla luodaan edellytyksiä perheiden itsenäiselle selviämiselle ja ehkäistään ongelmien kasautumista ja muuttumista vaikeammaksi. Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomioidaan kaikessa palveluiden järjestämisessä.

Konsernihallinnon keskeisiä kehittämistoimenpiteitä 2020 ovat kuntalaisia aktivoiva viestintä ja yhteistoiminta, hyvinvointiyhteistyö Itämeren alueella ja uusi toimintamalli ehkäisevään mielenterveystyöhön. Ulkopuolisuuden vähentämiseksi toteutetaan osallistuvan budjetoinnin toimintamalli, Smart ja Wise Syrjäytymisen ehkäisy -hanke ja toimenpideohjelma (kv 28.1.2019), lähiövisiot, Asunnottomuusohjelma (kv 28.1.2019). Työttömyyden ehkäisemiseksi käynnistetään työllisyyskokeilu ja juurrutetaan maahanmuuttajien osamiskuskustoiminta. Vanhemmuutta tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyöllä.

Kiinteän omaisuuden ja tila- ja infraomaisuuden hallinta

Järjestämisvastuu omaisuuden arvosta huolehtimisesta on kaupunginjohtajan toimialalla. Omaisuuden arvosta huolehtiminen on kaupunkiympäristötoimialan kaupunkirakentamisen palvelualueella ja perustuu strategiseen sopimukseen ja investointiohjelmaan.

Kaupunkikehitysryhmä huolehtii yhteistyössä kaupunkiympäristötoimialan kanssa aktiivisesti kiin-

teistöomaisuuden kehittämisestä sekä arvosta. Kaupungin kiinteän omaisuuden luovutuksia tehostetaan kehittämällä omaisuutta houkuttelevammaksi kaavoituksella ja kumppanuusyhteistyöllä.

Tila- ja infraomaisuuden hallinta perustuu suunnitelmallisuuteen, jossa hyödynnetään korjausvelkalaskentaa. Omaisuuden arvosta huolehtiminen edellyttää riittäviä investointeja.

Tilahankkeen hyväksyminen nimikkeenä talousarvion investointiohjelmaan edellyttää lähtökohtaisesti hyväksyttyä tarveselvitystä ja hankesuunnitelmaa tai hankekuvausta. Nimikkeen hyväksyminen talousarvion investointiohjelman taloussuunnitelmavuosille edellyttää tarveselvityksen hyväksymistä. Tavoitteena, että vastaava toimintamalli on käytössä infrahankkeita laadittaessa talousarviovuodelle 2020.

Kaupungin palvelurakennusinvestoinnit perustuvat hyväksytyihin palveluverkkosuunnitelmiin.

Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan ja priorisoidaan investointiraamin puitteissa. Kestävät investointiperiaatteet ja laatutaso määritellään hankesuunnitelmissa.

Innovatiiviset hankinnat

Kaupunki on päättänyt kehittää hankintaprosessiaan hankintaosaamista kehittämällä, jonka yhtenä tavoitteena on innovatiiviset hankinnat.

Innovatiivisella hankinnalla tarkoitetaan uutta tai merkittävästi parannetun tavaran tai palvelun hankintaa, joka parantaa julkisen palvelun tuotta-

vuotta, laatua, kestävyttä ja/tai (strategista/operatiivista) vaikuttavuutta. Innovatiivinen hankinta myös suuntaa julkisen sektorin ostovoiman tukemaan uusien ratkaisujen syntyä, luo yrityksille kannusteita kehittää innovaatioita, tarjoaa referenssejä vientiin ja tukee yritysten kasvua.

Innovatiiviset hankinnat nousevat vuosisuunnitelun hankintaluettelosta hankintojen tiekartalle. Hankintojen tiekartalla halutaan viestittää, kaupungin sisällä ja myös elinkeinoelämälle, tulevista tarpeista. Tavoitteena on saada riittävästi aikaa innovatiivisten hankintojen valmisteluun jotta pystytään laajemmin markkinavuoropuheluiden avulla kartoittamaan eri hankinnan toteuttamisen vaihtoehtoja.

Henkilöstö

Toiminnan painopisteet vaikuttavat olennaisesti myös toimialan henkilöstöön. Hallinnon uudistaminen, toiminnanohjausjärjestelmän päivittäminen, keskitetyn asiakaspalvelupisteen perustaminen sekä kaupungin kärkihankkeiden toteuttaminen näkyy niin työvoiman käytön määrässä kuin henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen tarpeissa.

Työympäristöihin kohdistuu muutoksia, joissa onnistuminen edellyttää hyvää johtamista, niin toiminnan kuin ihmisten. Työn mielekkyys rakentuu selkeistä vastuista, toimivasta yhteistyöstä ja kehittyvästä osaamisesta.

2.1 Määrärahat ja investoinnit (kv)

Kaupunginhallitus (Konsernihallinto ja palvelukeskukset)

Käyttötalousosa

1.000 €	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kaupunginhallitus						
Toimintatulot	184 123	178 718	175 940	177 699	179 476	182 168
Valmistus omaan käyttöön	3					
Toimintamenot	226 956	237 415	241 568	243 984	246 424	250 120
Toimintakate	-42 831	-58 697	-65 629	-66 285	-66 948	-67 952
Muutos-%		37,0 %	11,8 %	1,0 %	1,0 %	1,5 %

Investointiosa

1.000 €	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kaupunginhallitus						
Investointimenot	9 785	56 763	16 839	11 100	11 000	11 000
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet						
Pysyvien vastaavien luovutustulot						
NETTO	-9 785	-56 763	-16 839	-11 100	-11 000	-11 000
Muutos-%		480,1 %	-70,3 %	-34,0 %	-0,9 %	0,0 %

Kaupungin yhteiset toiminnot (Maa-, tila- ja infraomaisuus)

Käyttötalousosa						
1.000 €						
Kaupungin yhteiset toiminnot	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	21 146	29 224	24 200	29 200	31 900	31 900
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	213	4 366	900			
Toimintakate	20 933	24 858	23 300	29 200	31 900	31 900
Muutos-%		18,7%	-6,3%	25,3%	9,2%	0,0%

Investointiosa						
1.000 €						
Kaupungin yhteiset toiminnot	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	63 637	90 781	76 441	114 487	143 913	119 248
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	126	0				
Pysyvien vastaavien luovutustulot	19 886	33 172	23 700	23 700	27 000	27 000
NETTO	-43 625	-57 609	-52 741	-90 787	-116 913	-92 248
Muutos-%		32,1%	-8,5 %	72,1%	28,8%	-21,1%

Talesarviomääräraha kohdennetaan kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan tulosalueelta (Kustannuspaikat: Maaomaisuus, tilaomaisuus, infraomaisuus) Kaupunkiympäristötoimialalle.

Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet

Konserniyhtiöiden tai vuokrahankkeena toteutettavat kohteet

Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet	Kustannusarvio	Vaihe	Vuosivuokra	Valmistumisvuositavoite
Sofiakadun päiväkoti	4 989 600	Hanke käynnissä, konserniyhtiön vuokrahanke.	478 776 €/v	Valmistuu 2021
Konsernin ulkoisten vuokrahankkeiden toteuttaminen	Kustannusarvio		Vuosivuokra*	Valmistumisvuositavoite
Päihdehuollon tilaratkaisu	8 385 000	TS hyväksytty khkeh 2.9.2019. Vuokrahanke	753 000 €/v	Valmistuu 2023

*sisäinen vuokra-arvio tarveselvityksen mukaan

2.2 Määrärahat palvelualueittain (kh)

Palvelu- tai tulosalue, 1.000 €	Toimintatuotot	Toimintamenot	Toimintakate
Yhteiset	3 993	24 133	-20 141
Hallintoryhmä	150	10 721	-10 571
Talous- ja strategiaryhmä	5 725	10 997	-5 272
Kaupunkikehitysryhmä	0	3 245	-3 245
Hankkeet ja projektit	3 074	12 151	-9 077
Edelleen kohdistettavat määrärahat	0	16 965	-16 965
IT-Palvelukeskus	20 240	24 584	-4 343
Henkilöstöasiain palvelukeskus	749	718	31
Matkailun palvelukeskus (nettoyksikkö)	503	3 708	-3 206
Työterveyshuollon palvelut	5 304	4 771	533
Työllisyyspalvelukeskus	4 355	39 397	-35 042
Tilapalvelukeskus	131 847	90 178	41 669
Ruokapalvelut - toiminta	0	0	0
ALV-toimintamalli	0	0	0
Kaupunginhallitus yhteensä	175 940	241 568	-65 629

2.4 Muut investoinnit (kh)

	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointihankkeet yhteensä	16 839 000	11 100 000	11 100 000	11 100 000
Uus- ja laajennusinvestoinnit	8 159 000	11 100 000	11 100 000	11 100 000
Muut pitkävaikutteiset menot	8 159 000	11 100 000	11 100 000	11 100 000
Varaus Suomen Joutsenen kunnostusta varten	150 000			
Talouden ja henkilöstöhallinnon ohjauksen kehittäminen	1 890 000			
Digitaalinen palvelukehitys	2 489 000			
Toiminnanohjauksen kehittäminen	1 380 000			
IT-palvelukehitys	2 250 000			
Muut pysyvien vastaavien hankinnat	680 000			
Koneet ja kalusto	680 000			
KH / Asiakaspalvelupiste	580 000			
Varavoimakone	100 000			
Sijoitukset	8 000 000			
Osakkeet ja osuudet	8 000 000			
Osakkeet ja osuudet, varaus	8 000 000			

2.5 Kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet (kv)

Käyttötalousosa

1.000 €	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kaupunginhallitus, omarahoitusosuudet						
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintameno	17 290	18 914	19 785	19 785	19 785	20 081
Toimintakate	-17 290	-18 914	-19 785	-19 785	-19 785	-20 081
Muutos-%		9,4 %	4,6 %	0,0 %	0,0 %	1,5 %

2.6 Kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet kohteittain (kh)

€	TA 2019	Talousarvio 2020			Muutos eur	Muutos %
		Toimintatuotot	Toimintamenot	Toimintakate		
Omarahoitusosuudet	-18 914 380	0	19 784 652	-19 784 652	870 272	4,6 %
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos	-13 654 218	0	14 063 844	-14 063 844	409 626	3,0 %
Maaseutuelinkeinoasiat	-22 000	0	22 000	-22 000	0	0 %
UBC	-280 000	0	300 000	-300 000	20 000	7,1 %
Eläkkeet	-4 958 162	0	5 398 808	-5 398 808	440 646	8,9 %

3.1 Työvoiman käyttö (kv)

Henkilötyövuodet (htv) ja kustannukset (1.000€)	TP 2018	TAM 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kh yhteensä (htv)	566,1	600,7	624,8	611,0	624,8	600,8	600,8
Kh, palkat ja palkkiot (€)	34 426	37 201	38 211	38 173	38 211	37 071	37 071
Konsernihallinto (htv)	294,4	316,0	333,8	311,2	333,8	309,8	309,8
Konsernihallinto, palkat ja palkkiot €	14 198	15 800	16 409	16 838	16 409	15 269	15 269
Palvelukeskukset (htv)	271,7	284,7	291,0	299,8	291,0	291,0	291,0
Palvelukeskukset, palkat ja palkkiot (€)	20 228	21 401	21 802	21 335	21 802	21 802	21 802

Lisätietoja:

TA 2020: Sisäiset siirrot konsernihallinnon sisällä ja siirrot toimialoilta vaikuttavat suoraan vertailukelpoisuuteen. Sisäiset siirrot näkyvät työvoiman käytön osalta kasvuna keskitetyn asiakaspalvelun toiminnan käynnistymisen vuoksi vuonna 2020. Konsernihallinnossa todellista työvoiman käytön kasvua tapahtuu pääosin määräaikaisen hankehenkilöstön osalta kaupungin kärkihankkeiden johdosta (2019-2021). Palvelukeskusten osalta kasvua on Tilapalvelukeskuksessa sen toimintamallimuutoksesta johtuen (sisäiset siirrot 5 HTV, hankehenkilöstö 2 HTV).

TP 2018 luvuista on eliminoitu velkaneuvonnan palveluiden siirtyminen 1.1.2019 valtiolle sekä työterveyshuollon osittainen yhtiöittäminen 1.1.2019.

3.2 Työvoiman käyttö (tiedoksi annettava)

Henkilötyövuodet (htv)	TP 2018	TAM 2019	TA 2020	ENNUSTE
KJ -toimiala yhteensä	566,1	600,7	624,8	611,0
Konsernihallinto yhteensä	294,4	316,0	333,8	311,2
Hallintoryhmä (sis. konsernin johto, sisäinen tarkastus)	138,4	139,5	151,3	140,3
Talous- ja strategiaryhmä	113,7	134,5	133,6	124,6
Kaupunkikehitysryhmä	42,3	42,0	49,0	46,3
Palvelukeskukset yhteensä	271,7	284,7	291,0	299,8
Henkilöstöasioiden palvelukeskus	16,7	16,0	16,0	16,0
IT-palvelut	59,4	63,9	65,5	64,0
Matkailun palvelukeskus	25,0	27,5	27,5	27,5
Työterveyshuollon palvelut	65,0	66,0	66,0	66,0
Tilapalvelukeskus	40,9	44,0	51,0	48,2
Työllisyyspalvelukeskus	64,7	67,3	65,0	78,1
Palkat ja palkkiot (1 000 euroa)	TP 2018	TAM 2019	TA 2020	ENNUSTE
KJ -toimiala yhteensä	34 426	37 201	38 211	38 173
Konsernihallinto yhteensä	14 198	15 800	16 409	16 838
Hallintoryhmä (sis. konsernin johto, sisäinen tarkastus)	5 730	6 076	6 333	6 079
Talous- ja strategiaryhmä	4 872	5 355	5 502	5 354
Kaupunkikehitysryhmä	1 820	1 995	2 129	1 995
Hankkeet ja projektit	960	1 059	1 095	2 132
Palvelukeskukset yhteensä	20 229	21 401	21 802	21 335
Henkilöstöasioiden palvelukeskus	579	621	582	621
IT-palvelut	2 778	3 001	3 051	3 001
Matkailun palvelukeskus	921	1 012	1 012	1 012
Työterveyshuollon palvelut	2 997	3 091	3 091	3 091
Tilapalvelukeskus	1 917	2 266	2 356	2 410
Työllisyyspalvelukeskus	11 037	11 410	11 709	11 200

3.3 Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet, konsernihallinto	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE
Tilat yhteensä (m ²)	7 900	7900	7 060	7 060
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	7 900	7900	7 060	7 060
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	1 756 310	1 756 310		1 701 909
Skanssin ja Kauppatorin Monitorit ovat 100 % Konsernihallinnon sopimukset, mutta niitä ei olla huomioitua neliöissä, koska eivät yksinomaan ole Konsernihallinnon käytössä. Puutarhakatu 14 tyhjät tilat olivat Konsernihallinnon vuokrauksessa, mutta siirtyivät vuoden 2019 alusta hyvinvointitoimialalle.				

Käytössä olevat tilat ja alueet, palvelukeskukset	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE
Tilat yhteensä (m ²)	15 046	15 046	17 794	17 794
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	15 046	15 046	17 794	17 794
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	2 018 326	2 018 326		2 510 175
Vuosien 2018 ja 2019 luvuista poistettiin Työterveyden tilat, mutta osa tiloista jäi kaupungille ja ovat mukana 2020 luvuissa.				

4.1 Strategiset tavoitteet (kv)

Kärkihanke 1: Keskustan kehittäminen	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1</i>			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Visiotyö valmis	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtävällä kärkihankeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asu- misen näkökulmista.</p> <p>Hankkeella on kolme tavoitteellista painopistealuetta, jotka luovat pohjan elävän ja vetovoimaisen kaupunkikeskustan kehittämiselle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta: Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esimerkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäri vuoden. • Kaupallisesti houkutteleva keskusta: Turun keskusta on Läntisen Suomen tärkein ja pohjoisen Itämeren kiinnostavin talouden, kaupan ja työssäkäynnin keskittymä. • Viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta: Turun keskusta on eurooppalainen asumisen, kulttuurin ja matkailun keskittymä, joka sykkii elämää ympäri vuoden. <p>Nämä painopistealueet toimenpidekokonaisuuksineen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon. Kärkihanketta ja siihen liittyvää toteuttamisohjelmaa toteutetaan laaja- alaisella avoimella yhteistyöllä kaupungin ja sen sidosryhmien kesken. Kaikilla hankkeen osa-alueilla suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidoryhmien osallisuus.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihank- keen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p>							

Kärkihanke 2: Turun tiedepuisto	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.3, 3.3.7, 3.3.10</i>			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Masterplan valmis ja toteutus käynnistetty	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Kärkihankeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.</p> <p>Hankeella on neljä painopistealuetta, joilla varmistetaan alueen strategisten tavoitteiden saavuttaminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Turun Tiedepuisto profiloituu kansainvälisesti merkittävänä ja rohkean kokeilevana innovaatio- ja osaamiskeskittymänä, ja luo kilpailukyisen toiminta- ja kasvu ympäristön osaamisintensiiviselle tutkimus- ja yritystoiminnalle. Turun Tiedepuisto on logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus, jossa saumattomasti toisiinsa kytkeytyvät kestävä liikunnan muodot ja niitä tukevat palvelut tekevät arjesta sujuvaa. Turun Tiedepuisto on ympäri vuorokauden elävä ja viihtyisä kohtaamisten keidas, jossa hyvinvointia ja terveyttä edistävät alustat, ratkaisut ja palvelut nivoutuvat luontevaksi osaksi alueen asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea. Turun Tiedepuisto on kaupungin energiatehokkain rakennettu alue, jonka kehittämisessä painottuvat laadukkaan perusinfraan lisäksi älykkään ja kestävä kaupungin ratkaisut ja teknologiat. <p>Kupittaan ja Itäharjun välisen kannen rakentamisessa yhdistetään ainutlaatuisella tavalla kaikki aluetta koskevat strategiset tavoitteet niin innovaatioalustana, jossa keskiössä Triple Helix -yhteistyö, kuin toisaalta Tunnin junan ensimmäisenä päätepiste, jonka aavutettavuus on ainutlaatuista ja jossa alueen keskipiste muodostaa kohtaamisen keitaan. Alue muodostaa hyvinvoinnin referenssikaupungin osan, jossa on parhaat edellytykset opiskella, innovoida, työskennellä, elää ja asua.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Toimintasuunnitelma laaditaan kaupunginhallituksen hyväksyttyä kärkihanke-esityksen. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p>							

Kärkihanke 3: Smart and Wise Turku	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä</i>			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Alkuvuodesta hankkeen toteutuksen käynnistyminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantaa toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa.</p> <p>Kaupunki tekee laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ja luo samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvatamme Turun kansainvälistä kiinnostavuutta.</p> <p>Hankkeella on kuusi painopistealuetta: 1) hiilineutraalius ja resurssiviisaus, 2) asiakkuuksien ja palvelujen hallinta, 3) turvallisuus, 4) kaupunkisuunnittelu, 5) liikenne ja liikkuminen ja 6) syrjäytymisen ehkäiseminen. Painopistealueet hyödyntävät yhteisiä kyvykkyyksiä, joita ovat alustatalouden toimintamalli sekä tiedon hyödyntämisen toimintamalli.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p>							

Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 (kv 11.6.2018 § 142)	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Ilmastosuunnitelman hyväksyntä (kv), EU-rekisteröinti, ja käynnistys	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen		Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 noudattaa Euroopan Unionin yhteistä mallia (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan) ja sisältää ilmastopolitiikan toimintalinjat ja välitavoitteet vuosille 2021, 2025 ja 2029. Suunnitelma käsittää sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että sopeutumisen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi suunnitelman yksimielisesti 11.6.2018 ja päätti, että suunnitelma on huomioitava ohjaavasti toimialojen ja konserniyhteisöjen toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteutuksessa vuosittain. Päämääränä on toteuttaa yhdessä kaupunkistrategian asettama tavoite hiilineutraalista kaupunkialueesta 2029 sekä vahvistaa Turun asemaa ilmastoratkaisujen kansainvälisenä edelläkävijänä. Ilmastosuunnitelma sisältää myös perustelut, miksi ja miten hiilineutraaliuden tavoite saavutetaan. Vuodesta 2029 alkaen tavoitteena on ilmastoposiitiivinen kaupunkialue.</p>							

Historian museon ja Musiikkitalon toteuttaminen	<i>Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.5 Turkua kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.6, 2.3.7</i>			
Arviointikriteeri 2020: Hankkeen edistyminen tavoitteiden mukaisesti	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Toimintasuunnitelma	Tarkennetun toimintasuunnitelman toteuttaminen	Historian museon sijaintipaikan tarkentuminen Linaniemen arkkitehtikilpailun kautta Konserttitalon hankesuunnitelma				
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun kaupunginvaltuusto päätti 18.4.2017 § 63 Turun kaupungin Suomen itsenäisyyden juhluvuoden juhlapäätöksestä ja juhluvuoden toteuttamisesta. Juhlapäätöskokonaisuuden yhtenä osana päätettiin toteuttaa Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuoden kunniaksi historian museo Turkuun. Päätöksen mukaisesti valtion kanssa käynnistetään asiaa koskeva neuvottelu, museon hankesuunnitelman valmistelu ja vuoden 2018 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2018-2020 varattiin tarvittavat määrärahat hankkeen suunnitelman toteuttamiseksi.</p> <p>Historian museo Turkuun -hankkeen jakaantuu ajallisesti kolmeen perättäiseen vaiheeseen, joista ensimmäinen, esiselvitysvaihe on päättynyt kaupunginvaltuuston juhlapäätöksen myötä. Vuoden 2018 alussa alkanut toinen vaihe keskittyy jatkovalmisteluun ja suunnitteluvaiheeseen, ja kolmas viimeinen vaihe konkreettiseen toteutukseen. Hanke jakaantuu tila-projektiin sekä konseptin ja sisältöjen suunnittelun projektiin, joiden molempien osalta tehdään Historian museon esiselvitykseen pohjautuva tarkennettu toimintasuunnitelma.</p>							

Hallintopalveluiden uudistaminen	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.6</i>			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Hankkeen toteutuksen käynnistyminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen				
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Hallinnon uudistaminen sidottiin alun perin 2017 Kaupunginhallituksen päätöksessä sote- ja maakuntauudistukseen. Hallintopalveluiden toteuttaminen ja organisointi nähdään tärkeänä huolimatta sote -uudistuksen kaatumisesta: tavoitteena on koko kaupungin näkökulmasta hallinnon palveluiden yhdenmukaistamisen, laadun parantamisen ja tehokkuuden lisäämisen. 2018 saatiin kuvattua hallinnon nykytila ja palveluista tehtiin tuotekortit. 2019 tehdään prosessikuvauksia tavoitetilasta. 2020 jatketaan hallinnon uudistamista hallinnon palvelun osa kerrallaan samanaikaisesti hallinnon prosesseja selkeyttämällä ja tehostamalla.</p>							

Linnakaupunki/satama	<i>Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvuille kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.1.3, 3.1.5, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.7, 3.3.10</i>			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Kehittämismuunnitelman toteuttaminen	Kehittämismuunnitelman toteuttaminen ja kantasatama-alueiden esiselvitys	Linnakaupungin asemakaavoituksen edistäminen sekä vahvojen kaavojen toteutus investiohjelmalla. Ferry Terminaalin asemakaavoitus				
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Linnakaupungin osayleiskaavan mukainen kaupunkirakenteen muutos etenee ja kokonaisuudessa on eri vaiheissa (esiselvitys, suunnittelu ja toteutus) olevia alueita. Kaupunki mahdollistaa infrainvestoineilla asuntojen ja palveluluiden rakentumisen alueelle. Tavoitteena on turvata keskustamaisen kaupunkirakenteen laajentuminen kohti merta.</p> <p>Linnakaupungin kokonaisuuteen liittyvän kantasatama-alueen kehittämisen esiselvityksen laadinta ja toimenpidesuunnitelman laadinta 2020 aikana. Satama-alueiden esiselvityksellä varmistetaan alueella toimivien yritysten toimintaedellytykset sekä tuetaan merellisen kaupunginosan syntymistä. Merkittävässä asemassa tulee olemaan alueen logistiikka ja liikkumiskysymykset.</p>							

Blue Industry Park	<i>Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Blue Industry Parkista (BIP) tavoitellaan Euroopan mittakaavassa johtavaa meri- ja valmistavan teollisuuden tuotanto- ja innovaatiokeskittymää. Sen tehtävänä on vastata Turun seudun meri- ja valmistavan teknologiateollisuuden kasvutarpeisiin ja edistää alan tulevaisuuden kilpailukykyä.</p> <p>Turku Science Park Oy:n tytäryhtiöksi perustetaan vuoden 2019 aikana Turun Teknologia- ja Tiedepuisto Oy, joka toimii alueen kehitysyhtiönä. Yhtiö koordinoi Meyerin telakka-alueen ja BIP alueen kehittämistä. Yhtiö toimii osapuolena kaavoituksen, alueen kehittämisen ja rakentamisen eri vaiheissa. Tutkitaan kaupungin omistaman maa-alueen siirtämistä omaan yhtiöön (Blue Industry Park Oy), jota Turun Teknologia- ja Tiedepuisto Oy hallinnoisi. Tavoitteena alueen asemakaavan saattaminen uusien tarpeita vastaavaksi ja tavoitteiden mukaisen alueen kehittämisen mahdollistavaksi. Alueen infran rakentamista jatketaan niin, että vuoden 2020 aikana rakentaminen koko pohjoisella osalla aluetta on mahdollista.</p>							

--

Turun Ratapiha-hankkeen kehittäminen	<i>Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
		Hankkeeseen liittyvän kehitysvaiheen kumppanuussopimuksen edistäminen.	Ratapiha-alueen asemakaava kaupunginvaltuustoon. Sopimusrakente.				
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun ratapihahankkeen tavoitteena on toteuttaa osaltaan keskustavisiota. Hankkeen sisältönä on luoda ratapiha-alueelle kaupunkikehityskonsepti, jossa huipputeknologia ja palvelu-design yhdistyvät synnyttämään mittavan elämys ja tapahtumakeskittymän.</p> <p>Kaupunginhallitus on käynnistänyt hankkeen kehitysvaiheen 2017 kumppanuussopimuksella. Sopimuksella on sovittu kehitysvaiheen tehtävistä sekä alueen kaavoituksen edistämisestä. Sopimukseen kirjattuna tavoitteena on saada asemakaavamuutos kaupunginvaltuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2019 loppuun mennessä.</p>							

Kaupunkikehitystä tukeva joukkoliikennejärjestelmä ja sen kehittäminen	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.4</i>			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
		Päätösten mukainen eteneminen	Päätösten mukainen eteneminen		Päätösten mukainen eteneminen	Päätösten mukainen eteneminen	Päätösten mukainen eteneminen
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Korkealaatuisella joukkoliikenteellä voidaan tukea Turun ja seudun pitkäjänteistä kehittämistä joukkoliikenteeseen tukeutuen. Kaupunkikehityshankkeena toteutettavan raitiotie- tai superbussiratkaisun tarkoituksena on kehittää kokonaisvaltaisesti ja kustannustehokkaasti kaupunkirakennetta, liikennejärjestelmää sekä alueen vetovoimaa ja houkuttelevuutta. Suunniteltujen reittien varrella on paljon maankäytön kehittämispotentiaalia. Turun Tiedepuiston ja keskustan kehittämisen kärkihankkeet sijoittuvat reittien varrelle.</p> <p>Mikäli kaupunginvaltuustossa päätetään vuonna 2018 käynnistää toteutusvaihe, niin mm. asemakaavamuutosten ja toteutussuunnitelmien laadinnan jälkeen rakentaminen voisi alkaa nopeimmillaan noin vuonna 2021.</p>							

Kiinteän omaisuuden arvon hallinta	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva turku</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kaupungin Infran korjausinvestointitason tulee vastata vähintään poistoja			82 %	82 %	91 %	73 %	70 %
Kaupungin tilojen korjausinvestointitason tulee vastata vähintään poistoja			69 %	69 %	117 %	137 %	74 %
Tavoitteen kuvaus: Korjausinvestointitason tulee vastata vähintään poistoja keskimäärin taloussuunnitelmakaudella 2020-2023. Lisäksi Tilapalvelukeskus seuraa kaupungin suoraomisteisen tilakannan keskimääräistä kuntoprosenttia ja korjausvelkaa strategisen sopimuksen tunnusluvuissa ja KJ-toimialan operatiivisessa sopimuksessa vuosittain. *)Tunnusluvut tarkentuvat talousarvion uudelleenjaon yhteydessä.							

Tunnin juna -hankkeen edistäminen	<i>Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Turun ja Helsingin välisen oikoradan suunnittelusta ja toteuttamisesta tehdään kansallinen päätös.	Yleissuunnittelu käynnissä	Yleissuunnittelu käynnissä	Yleissuunnittelu valmis, tehdään toteutus päätös	Yleissuunnittelu valmis, tehdään toteutus päätös	Toteutus käynnissä	Toteutus käynnissä	Toteutus käynnissä
Tavoitteen kuvaus: Tunnin junaksi nimitetään nopeaa junayhteyttä Helsingin ja Turun välillä. Helsingin ja Turun välisen ratayhteyden nopeuttamiseksi toteutetaan kokonaan uusi oikorata Espoosta Lohjan kautta Saloon. Lisäksi nopea yhteys sisältää Espoon kaupunkiradan, Salo-Turku-kaksoisraiteen sekä Turun ratapiha-alueet.							

Lähiövisio - yhteinen tahtotila lähiöiden kehittämiseksi	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla			Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1, 3.1.1			
	TOT 2018	TAE 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Arviointikriteeri 2020:			Visiotyö valmiiksi. Visio selkeästi päätöksentekoa varten jäseneltyine toimenpite-ehdotuksineen valmiiksi. Visio päätöksentekoon kehittämissuunnitelmien ja kaupunkistrategian päivittämisen pohjaksi.		Laaditaan lähiökohtaiset kehittämissuunnitelmat ja aluebrändit yhteistyössä alueiden toimijoiden ja asukkaiden kanssa. Alueuuden ja viestinnän yhteyttäminen valmisteluprosessiin. Priorisoidun toimien toteuttaminen ohjelmoidaan osana sopimusohjausprosessia.		
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Laaditaan koko kaupunkia koskeva pitkän aikavälin lähiövisio yhteistyössä alueiden toimijoiden ja asukkaiden kanssa tavoitteena yhteinen tahtotila lähiöitä arvostavan positiivisen tulevaisuuskuvan vahvistamiseksi. Yleiskaavatyöhön liittyvä Turun Lähiöt 2029 -maankäytöllinen selvitys laajennetaan kattamaan kokonaisvaltainen sosiaalisesti kestävä kaupunkikehitys. Priorisoidaan kehittämisen painopisteet. Optimistisella ja kunnianhimoisella visiolla on mahdollista saada viestinnällisesti vaikuttava signaali alueille, joissa asuu 2/3 turkulaisista.</p> <p>Ajantasaiset alueprofiilit, väestöennusteet ja alueelliset palveluverkkosuunnitelmat toimivat taustatietona. Analysoidaan olemassa olevat alueprofiilitiedot ja laaditaan SWOTit aluekohtaisesti poikkialueellisella yhteistyöllä kehittämissuunnitelman ja kumppanuuksien pohjaksi.</p>							

4.2 Strategiset tavoitteet, kh (kh)

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen Pitkäaikaistyöttömien aktivointi	<i>Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7</i>		
Arviointikriteerit:	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Nuorisotyöttömien osuus	11,5 %	10 %	11 %				
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus							
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="163 722 651 771">Henkilöitä aktivointi- ja työkykypalveluiden piirissä 	4000	3000	3000				
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="163 787 430 812">Kokonaisasiakasmäärä 	7500	4500	4500				
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="163 831 472 855">Uusien asiakkaiden määrä 	4500	3000	3000				
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="163 875 630 924">Työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien ohjaus aktivointitoimiin 	1300	1500	1500				
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="163 937 367 961">Aktivointiaste * 	50 %	70 %	70 %				
<p>Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.</p>							
<p>* Asiakkuuden lopettamissyynä on: työllistetty, opiskeluun siirtynyt, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat, Koho-harjoittelussa olevat).</p>							

Kuntavetoisen sote-mallin luominen Varsinais-Suomeen	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva turkulainen Strateginen linjaus: 2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
		Toimintamallin luominen	Toimintamallin luominen ja toimeenpano	Toimintamallin luominen ja toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano

Tavoitteen kuvaus:

1. Kuntien intressien huomioiminen tulevassa kansallisessa sote-uudistuksessa. Kaupungin aktiivinen yhteistyö, osallistuminen ja vaikuttaminen kansallisissa ja alueellisissa verkostoissa.
3. Sote-uudistuksen valmistelulle asetettu tavoitteet yhteistyössä kuntien ja kuntayhtymien kanssa.
4. Sote-uudistuksen valmistelu organisoidaan kuntavetoisesti.

Teknillisen alan korkeakoulutuksen ja veto-voiman vahvistaminen	<i>Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku Strateginen linjaus: 3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
Arviointikriteeri 2020: Toteutuu suunnitelman mukaisesti	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
		Toimintasuunnitelman laatiminen ja toteutuksen käynnistäminen	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano

Tavoitteen kuvaus: Teknoliakampus Turun toiminnan käynnistäminen, STeAM -toiminnan käynnistäminen. Laaja-alainen ja monitieteinen tekniikan alan osaamiskeskittymä tukee tulevaisuuden teknologioiden kehittymistä Turun alueella. Konseptin tavoitteena on yhteistyössä korkeakoulujen ja alueen elinkeinoelämän kanssa toteuttaa toimenpiteitä, joilla yhtäältä vahvistetaan elinkeinoelämälle tarjottavia TKI-palveluita, toisaalta parannetaan osaavan työvoiman saatavuutta ja kolmanneksi edistetään tavoitetta teknillisen korkeakoulutuksen laajentamiseksi Turussa.

Myös mm. STEAM -kokonaisuus, Työelämälehtori -hanke sekä Merilukio nivoutuvat Teknoliakampuksen alle yhtenäiseksi temaattiseksi kokonaisuudeksi. STEAM Turku tarjoaa perusopetuksen ja toisen asteen yhdistävän tiede- ja teknologiapolun, jonka kautta eri-ikäisille lapsille ja nuorille aukeaa laaja mahdollisuus oppia tieteitä ja teknologiaa, erikoistua tekniikan eri alojen jatko-opiskeluun ja työharjoitteluun.

Positiivisen rakennemuutoksen tukeminen / teollisuuden sijoittumisen helpottaminen	<i>Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku Strateginen linjaus: 3.1.2 Yritysten toimintaedellytyksiä parannetaan uudistamalla Turun kaupungin tarjoamia yrityspalveluja</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
Arviointikriteeri 2020: Toteutuu suunnitelman mukaisesti	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
		Toimeenpano suunnitelman mukaisesti	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano
Tavoitteen kuvaus: Tarjotaan edelleen yrityksille positiiviseen rakennemuutokseen liittyviä palveluita Turun kaupungin asiantuntijaryhmän kautta. Näitä palveluita ovat. mm. liikkumiseen, asumiseen, viestintään ja vetovoimaan, tilastotietoon, osaamisen varmistamiseen, kaavoitukseen, päivähoitoon tai kouluihin liittyvät asiat.							

Tutkimus- ja kehitysinfrastruktuurin vahvistaminen	<i>Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku Strateginen linjaus: 3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
Arviointikriteeri 2020: Toteutuu suunnitelman mukaisesti	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
		Toimintasuunnitelman laatiminen ja toteutuksen käynnistäminen	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano
Tavoitteen kuvaus: Investointien ja ulkoisen rahoituksen määrä t&k -infrastruktuureihin, KTK Turku Oy:n strategian uudistaminen. TFT Competence Factory -rakenne korvautui 2018 Teknologia kampus Turku -sopimuksella. Alueellista innovaatioekosysteemiä tekniikan alan koulutuksessa ja T&K -toiminnassa pyritään osaltaan vahvistamaan myös tiiviimmän kansainvälisen verkostoyhteistyön avulla, linkittyen Teknologia kampus kokonaisuuteen. Tämä laaja-alainen ja monitieteinen tekniikan alan osaamiskeskittymä tukee tulevaisuuden teknologioiden kehittymistä Turun alueella. Konseptin tavoitteena on yhteistyössä korkeakoulujen ja alueen elinkeinoelämän kanssa toteuttaa toimenpiteitä, joilla vahvistetaan elinkeinoelämälle tarjottavia TKI-palveluita. Uusia yhteistyöavauksia toteutetaan mm. Strathclyden yliopistoon (UK) ja Fraunhofer-säätiöön (D), tiiviissä yhteistyössä Turun alueen teollisuuden kanssa.							

4.3 Strategiset hankkeet (KH)

Hanke	Hyötytavoite	Strategiakytös
Uusien työ- ja tilankäyttökonseptien kehittäminen	Byråbo: Tilankäyttöä tehostetaan kaikissa kaupungin toimistoissa siten, että tilamitoutus on enintään 15-18 m2/hlö (uudiskohteissa 15 m2 ja peruskorjatuissa kohteissa 18 m2). Samalla voidaan osittain luopua myös nimetyistä työpisteistä. Tätä kautta voidaan vähentää jopa noin 10 000 m2 toimistotiloja. Säästöpotentiaali tilakustannuksissa näiden toimenpiteiden seurauksena voi olla vuositasolla jopa 0,5 - 1,5 M€. Joka tapauksessa nykyisiä toimistotiloja tulisi lähivuosina korjata, joten tilainvestoinneilta ei voida säästyä. Keskistetyn toimistoratkaisun myötä voidaan myös saada aikaan toiminnan tehostumista.	3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja
Työllisyyden edistämisen toimintamallin kehittäminen	6aika Digipore: Vastataan positiiviseen rakennemuutokseen ja haetaan uusi toimintamalli nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen. 6aika Duunipolku: Hankkeen tavoitteena on kehittää motivoivan haastattelun formaattia Turun seudun työvoima- ja elinkeinokokeiluun. Lisäksi hanke kehittää mentorointimallin, jolla tuetaan vaikeasti työllistyvien palvelupolkua kohti työllistymistä. Työvoima- ja yrityspalvelujen alueellinen kokeilu, jonka tavoitteena 10 % kustannussäästö julkiselle sektorille työttömyyden aiheuttamiin kustannuksiin.	3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä
Keskustan kehittäminen -kärkihanke	Kärkihankkeen toimintasuunnitelma ja ensi vuoden painopistealueiden tavoitteet löytyvät erillisestä liitteestä.	Strategian kärkihanke, joka toteuttaa useita linjauksia molemmista strategisista ohjelmista.
Turun kaupungin hallinnon kehittämishanke	1. Hallinnon laadun parantaminen toimintatapoja kehittämällä 2. Tehtäväkuvien selkeyttäminen ja osaamisen varmistaminen riskien hallinnan näkökulmasta. 3. Hallinnon tiivistäminen - tuottavuuden lisääminen.	3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä
Turun tiedepuisto -kärkihanke	Kärkihankkeen toimintasuunnitelma ja ensi vuoden painopistealueiden tavoitteet löytyvät erillisestä liitteestä.	Strategian kärkihanke, joka toteuttaa useita linjauksia molemmista strategisista ohjelmista.
Toiminnan ja talouden ohjauksen kehittäminen (SAP)	Nykyisen toiminnanohjaus- ja henkilöstöhallintajärjestelmän päivitys. Tavoitteena on raportoinnin tehostuminen, kustannuslaskennan kehittäminen ja laadukkaamman tiedon tuottaminen päätöksenteon tueksi.	3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä
Tietohallintostrategian toimeenpano	Kaupungin IT-palvelujen kehittämisvisio tiivistyy kuuteen tavoitteeseen. Visio kuvaa miten IT-palvelujen tulee toimia, jotta toiminta parhaiten vastaa asiakkaiden ja henkilöstön odotuksia sekä kaupungin strategisia päämääriä.	3.2.6 Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta
Smart and Wise Turku -kärkihanke	Kärkihankkeen toimintasuunnitelma ja ensi vuoden painopistealueiden tavoitteet löytyvät erillisestä liitteestä.	Strategian kärkihanke, joka toteuttaa useita linjauksia molemmista strategisista ohjelmista.

<p>Pohjoinen kasvuvyöhyke (PKV)</p>	<p>Pohjoinen kasvuvyöhyke on alusta ennakkoluulottomille digitaalisten palvelukonseptien kokeiluille ja piloteille sekä kansainvälisesti houkutteleva elinkeinoelämän toimintaympäristö. Se tarjoaa kehitysalustan innovaatioille, Suomen edelleen kansainvälistymiselle ja uusiin, digitaalisiin sovelluksiin perustuvien ratkaisujen kokeiluille ja kaupallistamiselle. Pohjoisen kasvuvyöhykkeen strategiset painopisteet vuosina 2015-2018 ovat elinkeinoelämän kannalta keskeisten kuljetusketjujen ja logistiikkaratkaisujen kehittäminen yli hallinnollisten tai alueellisten rajojen, tavoitteena kitkattomat ja sujuvat logistiset tavaravirrat. Pohjoisen kasvuvyöhykkeen kehittämisen kärjet kohdistetaan sisäisen saavutettavuuden parantamiseen kotimaan ja kansainvälisen tavaraliikenteen solmukohdissa. Yritysten asioinnin ja tavaravirtojen tehokkuus ja niiden saavutettavuus vyöhykkeellä perustuu siihen kuinka hyvin satamat, lentoasemat ja tavaraliikenteen rajanylityspaikat toimivat koko vyöhykkeellä, sekä siihen kuinka vyöhykkeen sisäiset virrat toimivat logistiikkakeskusten, väylien ja logistiikkapalvelujen markkinoiden varassa.</p>	<p>3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja</p>
<p>Asiakirjahallinnan kokonaisuuden kehittäminen</p>	<p>Kaupungin tiedonhallinnan ratkaisut vastaavat niitä vaatimuksia, jotka julkishallinnon tulee täyttää tietosuojan sekä sähköisen tiedon, rekisteritiedon ja asiakirjallisen tiedon elinkaaren hallinnassa ja käsittelyssä. Samalla käyttöön saadaan prosessien digitalisoinnin sähköisesti säilytettävän tiedon ja hyödyt: tiedon parantunut löydettävyys, yhdistely-, jatkokäyttö- ja jalostusmahdollisuudet sekä tietopalvelun tehostuminen. Digitaalisia aineistoja ja asiakirjalista tietoa voidaan jatkossa käyttää ja säilyttää pelkästään sähköisessä muodossa, jolloin paperiaineiston arkistointiin tarvittava arkistotilarave ei enää kasva.</p>	<p>3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla</p>
<p>Asiakaspalvelun uudistaminen</p>	<p>Asiakaslähtöisyyden parantamisen lisäksi tavoitellaan kustannustehokkuutta. Toimenkuvat selkeytyvät ja ovat tarkoituksenmukaisempia, kun asiantuntijoiden ja asiakaspalvelijoiden tehtäväkenttää ja työnjakoa pystytään selkeyttämään. Lisäksi erotetaan mahdollisuuksien hallinnollinen työ. Näin olleen henkilöstöresurssit ovat tehokkaammin käytössä ja osaamista pystytään hyödyntämään paremmin.</p>	<p>3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä</p>
<p>IT-palvelukehitys</p>	<p>IT-palvelukehitystä tehdään tietohallintostrategian mukaisesti. Kaupungin työntekijöille luodaan digitaalinen työympäristö, jonka avulla työn tuottavuuden kasvu mahdollistetaan ajasta ja paikasta riippumattomasti. Kaupungin tärkeimpiä sovelluksia jaetaan tietoturvalisästi käytettäväksi myös ulkoverkosta ja ulkoisista työasemista. Työympäristöön tuodaan lisää uusia pilvipalveluja jotka tuovat kaupungin työntekijöiden käyttöön yhä uusia ja innovatiivisia työn tekemisen välineitä. Käyttövaltuushallintaa kehitetään automatisoimalla käyttäjävaltuushallintaa. Mobiiliyöskentelyä tuetaan ja mahdollistetaan yhdessä muiden hankkeiden kanssa ja näiden tarpeita kuunnellen (mm. Byråbo). IT-palveluiden kustannuksien läpinäkyvyyttä parannetaan ja mahdollistetaan käyttäjille ajantasainen tieto palveluiden käyttäjämääristä ja hinnoista rakentamalla IT-palveluiden oma raportointiportaali asiakkaiden käyttöön. Työasemaympäristön modernisoinnista jatketaan Windows10 -päivityksillä ja alustaratkaisuja kehitetään strategian mukaan tukemaan yhä laajemmin kaupungin järjestelmiä.</p>	<p>3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä 3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla 3.2.6 Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta</p>

5.1 Henkilöstön hyvinvointi (kh)

Henkilöstö-ohjelman painopistealue	Kaupungin tavoite 2018-2021	Keinot	Mittari	Tavoiteluku (Toimiala)	Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi
Työ lisää hyvinvointia	1. Työyhteisötaitotukevat tavoitteiden saavuttamista	1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: <ul style="list-style-type: none"> hyödyntämällä koulutusta antamalla tukea luottamalla omiin alaisiin 	Työyhteisötaidot - Auttaminen ja huomaavaisuus * - Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen ** Työyhteisö - Työpaikan ilmapiiri * - Arvostus työhöni ** - Luottamus työkavereihin ** Työyhteisön tuki esimiestyölle * / **	>= edellinen vuosi (3,25) >= edellinen vuosi (3,44) >= edellinen vuosi (3,38)	
	2. Työ on turvallista ja terveellistä - henkisesti ja fyysisesti	2.A. Työkyvyn hallinta 2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi 2.C. Kunta 10 - tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita 2.D. Asiakasväkivallan kokemus	Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset) Kuinka monta vaarat ja haitat -arvioita / riskiarviota tallennettu Työpaineiden ja hallinnan suhde - Työpaineita paljon, hallintaa vähän * - Työmäärän lisääntyminen ** Asiakasväkivallan kokemus - Henkinen väkivalta * / ** - Fyysinen väkivalta tai sen uhka * / **	Henkilöiden osuus lisäänty (179 (32,0%)) Vähintään 25% toimialan perusyksiköistä/v (52%) < edellinen vuosi (18,80%) < edellinen vuosi (12,50%) (0,70%)	2020: Työpaineiden ja hallinnan suhde ➤ Avainprosessien tarkastelu ja kuvaaminen siten, että prosessit ovat mahdollisimman yksinkertaisia ja selkeitä (osana hallinnon kehittämisen kokonaisuutta) ➤ Järjestetään työn hallintaa lisäävää koulutusta 2020: Asiakasväkivallan kokemus ➤ Uuden asiakaspalvelupisteen suunnittelussa huomioidaan työturvallisuus ➤ Vuonna 2019 tehty tarkennettu kysely KJ toimialalle. Kyselyn tuloksia hyödynnetään toimenpiteiden kohdentamisessa. 2020: Työkyvyn hallinta ➤ Tutustuminen uuteen liikunta- / kulttuuriharrastukseen ryhmä tai konsernihallinnon tasolla. Tutustuminen perustuu kaupungin tuottamien palveluiden hyödyntämiseen. Yhdessä tekemistä ja samalla henkilöstö voi löytää uuden harrastuksen.

	3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen	3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä - Koen työni mielekkääksi * / ** - Koen tekeväni merkityksellistä työtä * / **	>= edellinen vuosi (4,69) Kyllä -vastauksia 75% (83,00%)	
Rakentava ja hallittu muutos - muutos on mahdollisuus!	4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa	4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen	Yhteisten osaamisten osaamistaso (ka) suhteessa tehtävän osaamisvaatimukseen	>= tehtävän osaamisvaatimukset (2,66/2,18)	
		4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen	Johtamisosaamisten osaamistaso (ka) suhteessa tehtävän osaamisvaatimukseen Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (% -osuus, HTV-työvoima) Henkilöstökoulutuksen riittävyys - Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä /hlö (koulutussuunnitelmaraportointi) - Kokemus täydennyskoulutuksen riittävyydestä * / **	>= tehtävän osaamisvaatimukset (2,94/2,51) >= edellinen vuosi (83,90%) >= edellinen vuosi min. 3 päivää/hlö (7,0) 75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä" (59,30%)	
	5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa	5.A. Muutoksen kokeminen työssä	Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään - Muutosten laatu * - Muutoksen kokeminen **	> edellinen vuosi (39,00%)	
		5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus	Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta - Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus * - Työyhteisön tavoitteellisuus **	>= edellinen vuosi (3,61)	

	6. Uudistamiskyky	6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä - Työyhteisötaidot: Kehittäminen * - Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa **	> edellinen vuosi (3,15)	2020: Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä ➤ Työyhteisöpelin jalkauttaminen KJ toimialalle ➤ Koulutusta työyhteisöjen tueksi
Parempi johtaminen	7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi	7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta * / ** Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta * / **	>= edellinen vuosi (3,64) >= edellinen vuosi (2,83)	
	8. Laadukas esimiestyö	8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa	Tuki esimiestyölle riittävää *** Esimieheltä saatava tuki - Esimiestuki * - Esimiehen tuki ja rohkaisu **	Tuki riittävä > 75% (66%) >= edellinen vuosi (3,33)	2020: Tuki esimiestyölle riittävää ➤ Seuraavaan vuosittain tehtävään esimiesbarometriin tarkentava kysymys siitä, minkälaista tukea esimiehet kaipaavat. Lisäksi tarkennus, minkälaista esimieskoulutusta tarvitaan. ➤ Koulutusta työyhteisöjen tueksi
	9. Yhteistoiminta ja osallistaminen	9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa 9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen 9.C. Strategisesti ohjatut kehityskeskustelut	Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen *** Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden *** Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys - Kehityskeskustelun käymisprosentti * / ** - Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys * / **	Kyllä -vastanneiden osuus > 75% (90%) Kyllä -vastanneiden osuus > 75% (76%) > = edellinen vuosi (84,30%) (32,80%)	

* Kunta10 / ** Välikysely / *** Esimiesbarometri

Liite 1 Keskustan kehittäminen

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Keskustan kehittäminen -kärkihanke on kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunkistrategian keskustaan koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Strategian linjausten mukaan kaupungin ydin on näköiskuva kaupungin menestyksestä, hyvinvoinnista ja kilpailukyvyistä, ja siksi sen on koko ajan kyettävä uudistumaan. Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtäävällä kärkihankkeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.

Yhtäältä tavoitteena on vahvistaa elinvoimaisen kaupunkikeskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä viihtyisänä ympäristönä parantamalla julkisia kaupunkitiloja, lisäämällä ympärivuotista houkuttelevuutta sekä varmistamalla vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset kaupungin keskustatilaissa. Toisaalta halutaan löytää keinoja kaupallisen keskustan elinvoiman vahvistamiseen ja uskon palauttamiseen keskustaan kohdistuviin investointeihin. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että keskusta on tulevaisuudessakin saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla niin kansainvälisesti, kansallisesti kuin seudullisestikin.

Kärkihankkeen rakenne

Keskustan kehittämisen kärkihanke koostuu kolmesta tavoitteellisesta painopistealueesta, jotka luovat pohjan elävän ja vetovoimaisen kaupunkikeskustan kehittämiselle:

- Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta: Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esimerkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäri vuoden.
- Kaupallisesti houkutteleva keskusta: Turun keskusta on Läntisen Suomen tärkein ja pohjoisen Itämeren kiinnostavin talouden, kaupan ja työssäkäynnin keskittymä.
- Viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta: Turun keskusta on eurooppalainen asumisen, kulttuurin ja matkailun keskittymä, joka sykkii elämää ympäri vuoden.

Kärkihankkeen toteuttamishjelma ja hankkeen vaikuttavuutta kuvaavat mittarit rakentuvat näiden painopistealueiden varaan.

Kärkihankkeen toimenpidekokonaisuudet 2020 - 2023

Keskustan kehittäminen -kärkihanketta toteutetaan käynnistämällä kaupunginvaltuuston päättämät kymmenen toimenpidekokonaisuutta (kv 14.5.2018 § 92). Toimenpiteet on täsmennetty alla painopistealueittain.

Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta

Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esimerkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäri vuoden.

- Keskustaliikenteen kehittäminen: Valmistelemme keskustan kokonaisvaltaista liikennesuunnitelmaa osana Yleiskaava 2029 -työtä. Vahvistamme ydinkeskustaa ympäröivien pääkatujen roolia keskustan ohi suuntautuvassa sekä syöttöliikenteessä ja edistämme keskusta-alueen rauhoittamista tarpeettomalta auto-, huolto- ja jakeluliikenteeltä. Sopeutamme eri liikennemuotojen ajonopeuksia ydinkeskustassa. Järjestämme hyvin valmisteltuja, keskustaliikenteen uudelleenjärjestelyyn liittyviä kokeiluja rajatuissa kohteissa ydinkeskustassa. Lisäksi edistämme opastamisen kehittämistä ja pysäköintipalveluiden uudistamista yhteistyössä Smart and Wise Turku -hankkeen kanssa. (Ohjauksen päävastuutaho: kaupunkiympäristötoimiala)
- Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen: Kehitämme yhtenäistä kävely- ja pyöräilyverkostoa läpi kaupunkikeskustan, ja parannamme reittien turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Muutamme uusia katuosuuksia asteittain kävely- ja pyöräilypainotteiseksi. Varaudumme molempien rantakatuojen autottomuuteen myöhempiä kehitysvaiheita koskevissa suunnitelmissa. (kaupunkiympäristötoimiala)
- Joukkoliikenteen järjestelyt: Käynnistämme Matkakeskus-hankkeen osana kokonaisvaltaista liikennejärjestelmää ja Aninkaisten alueen kehittämistä. Kevennämme Kauppatorin roolia joukkoliikenteen solmupisteenä uudelleenjärjestelemällä keskustan bussireittejä. Vahvistamme joukkoliikenteen etuisuuksia ja sujuvuutta. Edistämme joukkoliikenteen käyttöä kehittämällä digitaalisia ratkaisuja ja liikkuminen palveluna -mallia yhteistyössä Civitas Eccentric / Smart and Wise Turku -hankkeen kanssa. Lisäksi järjestämme hyvin valmisteltuja kokeiluja joukkoliikennejärjestelmän kehittämiseksi ja vesiliikenteen edistämiseksi. (kaupunkiympäristötoimiala)

Kaupallisesti houkutteleva keskusta

Turun keskusta on Läntisen Suomen tärkein ja pohjoisen Itämeren kiinnostavin talouden, kaupan ja työssäkäynnin keskittymä.

- Keskustan kauppakeskus: Laadimme yhteistyössä Ydinkeskustayhdistys ry:n sekä keskustan kaupallisten toimijoiden kanssa Keskustan kauppakeskuksen konseptin, joka tähtää Kauppatoria ympäröivien kaupallisten kortteleiden kehittämiseen sekä markkinoinnin ja tapahtumatoiminnan yhteistoiminnan vahvistamiseen. Lisäämme Kauppatorin monikäyttöisyyttä ja tapahtumallisuutta sekä parannamme sen viihtyisyyttä istutuksin ja pysyvin, toiminnallisuutta tukevin rakentein. Tapahtumatoiminnan edellytyksiä tuemme suosimalla torin ympäristössä tilojen ja rakennusten käyttötarkoituksia, jotka ovat sopusoinnussa vilkkaan urbaanin tapahtumallisuuden kanssa. Edistämme turvallisten ja ympärivuotisesti sujuvien yhteyksien rakentamista kaupallisten kortteleiden väleille. (kaupunkikehitysryhmä)
 - Kauppahallin korttelin kehittäminen: Laadimme kokonaisvaltaisen suunnitelman Kauppahallin korttelin potentiaalin hyödyntämiseksi ja monipuolisten toimintojen mahdollistamiseksi. Edistämme kehittämissuunnitelman toteutumista kumppanuusina. Kytkeimme korttelin kehittämistä koskevan suunnitelman osaksi Keskustan kauppakeskuksen kokonaisuutta. (kaupunkikehitysryhmä)
 - Turun Merikeskus: Suunnitteleme ja toteutamme yhteistyössä merellisten toimijoiden kanssa Turun Merikeskuksen, joka mahdollistaa saariston ja merellisen tunnelman ja elämyksien kokemisen saariston pääkaupungissa. Parannamme merellisen Turun ja saariston palveluiden ja elämysten saavutettavuutta, merellisten palvelutuotteiden laatua ja määrää sekä merellisen Turun ja saariston yleistä houkuttelevuutta aiempaa laajemmalla yhteistyöllä. Edistämme myös merellisen osaamisen näkyvyyttä sekä Itämeren suojelua. (kaupunkikehitysryhmä)
-

Viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta

Turun keskusta on eurooppalainen asumisen, kulttuurin ja matkailun keskittymä, joka sykkii elämää ympäri vuoden.

- Vanhankaupungin kehittäminen ja brändäys: Luomme konseptin elävän ja vetovoimaisen Vanhankaupungin kehittämisestä laajana kokonaisuutena aina Piispankadulta Fortuna-kortteliin saakka tiiviissä yhteistyössä eri sidosryhmien kesken. Brändäämme Turun Vanhankaupungin erityiseksi ja arvokkaaksi vetovoimakohteeksi, ja vahvistamme sen houkuttelevuutta tuomalla merkittävä vetovoimatoiminto alueelle. Edistämme Vanhan Suurtorin alueen elävöittämistä, viihtyistämistä ja toiminnallista monipuolistamista sekä alueen tilojen ja palveluiden avautumista kaupunkilaisien ja matkailijoiden käyttöön tilapäisin ja pysyvin toiminnoin. (kaupunkikehitysryhmä)
- Aninkaisen alueen kehittäminen: Laadimme suunnitelman Ratapiha-alueen, Matkakeskuksen, Puutorin, Konserttitalon ja Ammatti-instituutin alueen kokonaisvaltaisesta kehittämisestä. Edistämme alueen asumismahdollisuuksia kunnianhimoisesti. (kaupunkikehitysryhmä)
- Keskustavalaistuksen kokonaisvaltainen kehittäminen: Luomme periaatteet keskustan valaistukselle ja laadimme kokonaisvaltaisen suunnitelman keskustavalaistuksen kehittämiseksi yhteistyössä keskustatoimijoiden kanssa. Määrittelemme valaistuksen kohdealueet sekä pysyvien, sesonki-luonteisten ja tilapäisten/vaihtuvien valaistusratkaisujen kohteet, roolit ja niiden vaatimat infra- ym. panostukset. Käynnistämme valmistelut keskustan valofestivaalin toteuttamiseksi. (kaupunkikehitysryhmä)

Kaikkia edellä kuvattuja keskustan kehittämisen painopistealueita tuemme kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti seuraavin toimenpitein:

- Järjestämme innovaatiokilpailun Keskustavisio 2050:n toimeenpanon edistämiseksi monipuolisina kumppanuuksina. (kaupunkikehitysryhmä)
- Kehitämme Turku Future Forumia pysyvänä yhteiskehittämisen toimintamallina yhteistyössä Ydinkeskustayhdistys ry:n ja muiden sidosryhmien kanssa. (kaupunkikehitysryhmä)
- Huomioimme keskustan kärkihankkeen mukaisen kehityksen Turun yleiskaava 2029:n valmistelussa. (kaupunkiympäristötoimiala)

2. Toteutusaikataulu

Edellä esitellyt keskustan kehittämisen painopistealueet toimenpidekokonaisuuksineen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon vuosina 2018 - 21. Keskustan kehittäminen on jatkuva prosessi, ja siihen liittyvät toimenpiteet täsmennetään vuosittain sopimusohjausprosessin mukaisella menettelyllä. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa keskustan kehittämiseen liittyen. Pitkäjänteisellä ja kokonaisvaltaisella kaupunkikeskustan kehittämisellä tuetaan Turun kaupungin kasvua, vahvistetaan sen brändiä ja parannetaan sen asemaa kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa asukkaista, osaajista ja investoinneista.

3. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2020

Painopistealue/Hanke	Tuotos
Liikenne ja liikkuminen	Yleiskaava 2029 hyväksytty. Keskustaliikenne 2029 -suunnitelma on valmis. Samoin keskustan huolto- ja jakeluliikenteen suunnitelma. Keskustan liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteet etenevät kärkihankkeen KH-päätöksen mukaisesti.
	Aurajoen itärannan liikkumisympäristön kokonaisvaltainen suunnitelma on valmis ja ohjaa alueen kehittämistoimenpiteitä.
Turku Waterfront	Linnanniemen alueen kehittämisen kansainvälinen ideakilpailu käyty ja kehittämistoimenpiteiden suunnittelu käynnissä.
	Turun Merikeskuksen toimintamalli ja karttapohjainen digitaalinen palvelu koko saariston alueelle Turusta Tukholmaan ovat rakenteilla. Ensimmäiset näyttelysisällöt Merikeskukseen ovat valmistuneet.
Hansatown	Keskustan kauppakeskuksen konsepti on laadittu yhteistyössä Ydinkeskusta ry:n ja keskustan kaupallisten toimijoiden kanssa. Konseptin toteuttaminen on käynnissä. Uusi kaupallisen ydinkeskustan kehittämisen hankepäällikkö on aloittanut tehtävässään 1.1.2020.
	Kauppahallin korttelin kehittämisen strategisen tason tavoitteet on asetettu Kaupunkikehitysjaostossa ja kehittämisen kilpailutus käynnistetty.
Aninkainen	Aninkaisen alueen kehittämiseen tähtäävä kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma on valmis ja kehittämistoimenpiteiden suunnittelu käynnissä.
	Matkakeskuksen hankesuunnitelma on valmis ja kilpailutuksen valmistelu käynnissä. Matkakeskus-hankeeseen liittyvä liikenteellinen yleissuunnitelma on valmis. Uusi Matkakeskus-hankkeen projektipäällikkö on aloittanut tehtävässään 1.1.2020.
Vanhakaupunki	Yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa tuotettu Vanhankaupungin kehittämiskonsepti on valmis. Vanhankaupungin brändin identiteetti ja viestinnällinen konsepti on määritelty. Käytännön toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus alueen elävöittämiseksi, viihtyistämiseksi ja toiminnallisuuksien monipuolistamiseksi käynnistetty. Uusi Vanhankaupungin kehittämisen projektipäällikkö on aloittanut tehtävässään 1.1.2020.
Innovaatiokilpailu	Innovaatiokilpailu keskustavisio 2050:n ideoiden toteuttamiseksi monipuolisin kumppanuuksin on käyty ja ideoiden toteutus/suunnittelu on käynnissä.
Keskustavalaistus	Kokonaisvaltainen suunnitelma keskustavalaistuksen kehittämiseksi on valmis ja suunnitelman vaiheittainen toteuttaminen aloitettu. Suunnittelu valon hyödyntämisestä keskustan julkisessa kaupunkitilassa pidettävien tapahtumien yhteydessä on aloitettu.

Liite 2 Turun Tiedepuisto

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Kärkihankkeen tavoite

Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Tiedepuisto-kärkihanke on puolestaan kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunkistrategian tiedepuistoaluetta koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Kärkihankkeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.

Kärkihankkeen suunnittelua ja toteuttamista ohjaavat periaatteet

Tiedepuisto-kärkihankkeen suunnittelua ja toteuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti seuraavat periaatteet:

1. Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kehityskohde.
 2. Turun Tiedepuiston kaupunkirakennetta monipuolistetaan kärkihankkeen tavoitteiden ohjaamalla tavalla. Ensisijaisena painopisteenä on työpaikkoihin ja osaamiseen perustuvan vetovoiman kasvu.
 3. Turun Tiedepuiston kehittämisellä tuetaan tunnin junan täysimääräistä hyötyä valtakunnallisen ja seudun kasvun hyväksi.
 4. Turun Tiedepuistossa liikkuminen on fiksua.
 5. Turun Tiedepuisto on hyvinvoinnin kaupunginosa.
 6. Turun Tiedepuistossa investoidaan innovatiivisesti.
 7. Turun Tiedepuiston julkinen kaupunkitila on korkeatasoista.
 8. Turun Tiedepuistoa kehitetään yhteistyössä ja kumppanuuskin Triple Helix -toimintamallin mukaisesti, julkisen ja yksityisen sektorin sekä yliopisto- ja korkeakoulumaailman jatkuvalla yhteistyöllä.
 9. Turun Tiedepuiston kehittäminen ohjelmoidaan kunnianhimoisesti ja isojen kokonaisuuksien kautta.
 10. Tiedepuisto -kärkihanke ohjaa yleiskaavoitusta käynnissä olevalla yleiskaavakierroksella kaupunkikehityksen uudistumisen painopisteen sijoittuessa Itäharjun puolelle.
-

Kärkihankkeen rakenne

Tiedepuisto -kärkihanke rakentuu kuvan 1 mukaisista painopistealueista. Tiedepuiston kehittämisen painopistealueet toimivat kärkihankkeen toteuttamisohjelman pohjana. Toteuttamisohjelma sisältää painopistealuekohtaiset toteuttamissuunnitelmat, tavoitteet ja mittarit.

Kuva 1. Tiedepuisto -kärkihankkeen painopistealueet

Kehittämisen painopistealueet luovat pohjan alueen kilpailukyyn ja vetovoiman vahvistamiselle paitsi monipuolisena koulutus- ja tutkimuskeskittymänä myös kansainvälisesti merkittävänä osaamisintensiivisen yritystoiminnan keskuksena ja vetovoimaisena asuinympäristönä. Konkreettiset alueen kilpailukykyä ja vetovoimaa vahvistavat toimenpiteet sekä niistä kertova kohderyhmälähtöinen viestintä edesauttavat myös kansainvälisesti kiinnostavan Turun Tiedepuisto (engl. Turku Science Park) -brändin rakentumista.

Kärkihankkeen toimenpidekokonaisuudet 2019 - 22

Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä

Turun Tiedepuisto profiloituu kansainvälisesti merkittävänä ja rohkean kokeilevana innovaatio- ja osaamiskeskittymänä, ja luo kilpailukyisen toiminta- ja kasvu-ympäristön osaamisintensiiviselle tutkimus- ja yritystoiminnalle.

- Innovaatio- ja kokeilualustojen kehittäminen: Kehitämme määrätietoisesti temaattisia innovaatio- ja kokeilualustoja ja tuemme alueen toimijoiden kansainvälistymistä ja kasvua. Hyödynnämme kumppanuuksia ja ulkoisen rahoituksen mahdollisuuksia kehittämistoimenpiteiden rahoittamisessa. *(Ohjauksen päävastuutaho: Turku Science Park Oy)*
 - Toimijoiden välinen yhteistyö: Kehitämme Tiedepuiston toimijoiden välisiä yhteistoimintatapoja, -verkostoja ja -alustoja tavoitteellisesti Triple Helix -
-

toimintamallin pohjalta alueen kilpailukyvyyn, vetovoiman ja kokonaisvaltaisen kaupunkikehityksen vahvistamiseksi. Järjestämme temaattisia Turku Future Forum -tilaisuuksia tavoitteellisen ja tulevaisuussuuntautuneen vuoropuhelun aktivoimiseksi alueen yritysten, opiskelijoiden, asukkaiden ja muiden toimijoiden välillä. (Ohjauksen päävastuutaho: Turku Science Park Oy)

- Tiedepuiston tunnettuus ja brändi: Luomme Turun Tiedepuistolle alueen omaleimaiseen identiteettiin ja keskeisiin kilpailukykytekijöihin pohjautuva aluebrändi ja sen päälle rakentuva markkinoinnillinen ja myynnillinen kokonaisuus, jotka edesauttavat alueen kehittymistä merkittäväksi investointi- ja rahoituskohteeksi. Edistämme uusien toimijoiden sijoittautumista alueelle aktiivisella markkinoinnilla ja ennakoivalla tonttipolitiikalla, ja vahvistamme business-to-business myynnin resursointia yhdessä Turku Science Parkin kanssa. (kaupunkikehitysryhmä ja Turku Science Park Oy)

Logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus

Turun Tiedepuisto on logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus, jossa saumattomasti toisiinsa kytkeytyvät kestävän liikkumisen muodot ja niitä tukevat palvelut tekevät arjesta sujuvaa.

- Alueen sisäisen liikkumisen parantaminen: Kehitämme alueen liikkumisen kulkumuotojakaamaa kestävien liikkumismuotojen suuntaan. Parannamme kevyen liikenteen yhteyksiä sekä kävely- ja pyöräilyväylien viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Edistämme robottibussikokeilua alueen sisäisessä liikkumisessa yhteistyössä Smart and Wise Turku -hankkeen kanssa. (kaupunkiympäristötoimiala)
 - Pysäköinti: Edistämme parkkitalojen rakentamishankkeisiin liittyviä kaavahankkeita kehittämissuunnitelmassa osoitetun pysäköintiverkoston mukaisesti. Aiemmin valmistuneen Tiedepuiston pysäköinti-selvityksen, sekä valmisteilla olevan kaupungin pysäköintipolitiikan pohjalta laadimme pysäköinnin kehittämissuunnitelman yhdessä alueen keskeisten toimijoiden kanssa tavoitteena joustava, tilaa tuhlailematon ja rakenteellinen pysäköintiratkaisu, joka tukee kärkihankkeen tavoitteita. Edistämme pysäköintipalveluiden uudistamista uuden toimintamallin ja sitä tukevan digitaalisen alustan pohjalta yhteistyössä Smart and Wise Turku -hankkeen kanssa. (kaupunkiympäristötoimiala)
 - Joukkoliikenneyhteyksien ja -palveluiden kehittäminen: Parannamme Tiedepuiston saavutettavuutta ja joukkoliikenneyhteyksiä runkolinjastoa uudistamalla ja kehärunkolinjaa kehittämällä. Edistämme joukkoliikenteen käyttöä kehittämällä digitaalisia ratkaisuja ja liikkuminen palveluna -mallia yhteistyössä CIVITAS ECCENTRIC / Smart and Wise Turku -hankkeen kanssa. (kaupunkiympäristötoimiala)
 - Itäharjun pääliikenneväylät: Suunnittelemme Itäharjun liikenneverkon kannen kilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta, sekä osana alueen yleis- ja asemakaavoitusprosesseja. Tuomme Itäharjun pääliikenneväylien (joukkoliikennekatu ja Hippoksentien ja Kalevantien yhdistävä katu) täsmälliset rajaukset erikseen päätettäväksi kaupunginhallitukseen. (kaupunkiympäristötoimiala)
 - Kupittaa liikenneterminaali: Kehitämme Kupittaa liikenneterminaalia eri liikennevälineet toisiinsa saumattomasti kytkevästä liikkumisen keskuksena ja olennaisena osana seudullista liikennejärjestelmää. Avaamme liikenneterminaalin yhteyteen liikkumispuiston, joka yhdistää yhteiskäyttöiset kaupunkipyörät ja yhteiskäyttöautot sekä julkisen joukkoliikenteen. Laadimme suunnitelman Kupittaa asemanseudun kehittämisestä palvelemaan laajasti tulevaisuuden liikenne-, logistiikka-, ja palvelutarpeita sekä Tunnin junaa. (kaupunkiympäristötoimiala)
-

24/7/365 elävä kohtaamisten keidas

Turun Tiedepuisto on ympäri vuorokauden elävä ja viihtyisä kohtaamisten keidas, jossa hyvinvointia ja terveyttä edistävät alustat, ratkaisut ja palvelut nivoutuvat luontevaksi osaksi alueen asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea.

- Alueen toimivuuden ja julkisten kaupunkitilojen kehittäminen: Parannamme Kupittaaan työpaikkakeskittymän infran ja julkisen tilan toimivuutta ja viihtyisyyttä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Painotamme viihtyisyyden merkitystä uusien kaupunkitilojen, kuten Kupittaaan kannen suunnittelussa. Itäharjun kehittämisen osalta varmistamme, että viherrakentaminen ja lähipuistojen lisääminen ovat tärkeässä roolissa. Lisäämme puistoalueita ja kaupunkivihreää Tiedepuiston alueella. (kaupunkiympäristötoimiala)
- Tapahtumatoiminta ja palvelut: Järjestämme yhteisöllisyyttä vahvistavia ja alueen toimijoita aktivoivia tapahtumia sekä asukkaille, opiskelijoille että työntekijöille Tiedepuistossa. Tuemme palvelutarjonnan monipuolistamista alueella. Edistämme vapaakaupunki-ajattelun mukaisia kokeiluita Kupittaaan puistoalueella (joogaa, puistokonsertteja, piknik-tapahtumia). (kaupunkikehitysryhmä ja Turku Science Park Oy)
- Hyvinvoinnin referenssikaupunginosa: Kehitämme erilaisia hyvinvointia ja terveyttä edistäviä alustoja, ratkaisuja ja palveluja, jotka nivoutuvat luontevaksi osaksi asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea sekä monipuolista innovaatio- ja liiketoimintaa. (Turku Science Park Oy ja vapaa-aikatoimiala)

Kestävästi kasvava kaupunginosa

Turun Tiedepuisto on kaupungin energiatehokkain rakennettu alue, jonka kehittämisessä painottuvat laadukkaan perusinfran lisäksi älykkään ja kestävän kaupungin ratkaisut ja teknologiat.

- Kupittaaan kansi: Käynnistämme Itäharjun kytkeytymisen osaksi Tiedepuistoa kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä tukevan kulkuyhteyden, Kupittaaan kannen, toteutuksen kilpailutuksella. Kehitämme Kupittaaan kantta paitsi viihtyisänä, urbaanina kaupunkitilana myös toiminnallisena innovaatioalustana kumppanuuksin. Yhdessä tai samanaikaisesti kilpailun kanssa synnyttämme Itäharjun kärjen alueelle kärkihanketta vahvistavia korttelialueita. (kaupunkiympäristötoimiala)
 - Älykäs rakentaminen ja energiatehokkuus: Haemme alueen kehittämiseen liittyvissä kilpailutuksissa kokeiluita, jotka tukevat energiatehokkuutta ja hiilineutraaliutta. Hyödynnämme huippunopean 5G-verkon mahdollisuuksia ja uusia teknologioita (IoT, sensorit, jne.) älykkään rakentamisen, yritystoiminnan ja tutkimus- ja testiympäristöjen kehittämisen tukena. Laadimme suunnitelman verkostokoulun toteuttamisesta Tiedepuiston alueelle tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohjetta uudella tavalla soveltaen. Edistämme hybridirakentamista kaavoituksen avulla. (kaupunkiympäristötoimiala)
 - Yhdyskuntasuunnittelu: Edistämme alueen kehittymistä kehittämissuunnitelmassa ohjeellisesti määriteltyjen isojen kokonaisuuksien kautta. Aloitamme kaavoituksen kannen kilpailun edetessä kumppanuuskaavoituksella. Kannen kilpailu ohjaa koko alueen jatkokehitystä. (kaupunkiympäristötoimiala)
 - Jakamistalouden ratkaisut: Kehitämme jakamistaloutta tukevia alustoja, ratkaisuja ja palveluita. Edistämme autojen ja pyörien yhteiskäyttöä alueella yhteistyössä Smart & Wise Turku -hankkeen kanssa. (kaupunkikehitysryhmä)
-

2. Toteutusaikataulu

Edellä esitellyt Tiedepuiston kehittämisen painopistealueet toimenpidekokonaisuuksineen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon vuosina 2018 - 21. Tiedepuisto-alueen kehittäminen on jatkuva prosessi, ja siihen liittyvät toimenpiteet täsmennetään vuosittain sopimusohjausprosessin mukaisella menettelyllä. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa Tiedepuiston kehittämiseen liittyen. Pitkäjänteisellä ja kokonaisvaltaisella alueen kehittämisellä tuetaan Turun kaupungin kasvua, vahvistetaan sen brändiä ja parannetaan sen asemaa kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa asukkaista, osajista ja investoinneista.

3. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2020

Painopistealue	Tuotos
Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä	Uusien innovaatioalustojen ja verkostojen kehittäminen käynnissä.
	Turku Future Forum -tilaisuudet aktiivisesti käytössä Tiedepuiston innovaatiotoiminnan yhteistoimintamalli mukaisesti.
	Tiedepuiston brändi-identiteetti ja markkinoinnin sisältöstrategia määritelty yhteistyössä alueen keskeisten toimijoiden kanssa ja sen päälle rakentuva alueen aktiivinen markkinointi ja myynti käynnissä.
Logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus	Itäharjun joukkoliikenneverkon ja siihen liittyvän infran suunnittelu käynnissä.
	Kestäviä liikkumismuotoja tukeva alueen sisäinen liikkumisen suunnittelu käynnissä. Pyöräparkkisuunnitelma valmis.
	Liikenneverkkoanalyysi valmis.
	Yhdessä alueen keskeisten toimijoiden kanssa tuotettu pysäköinnin kehittämissuunnitelma valmis ja kehittämistoimenpiteet käynnissä.
24/7/365 elävä kohtaamisten keidas	Tiedepuiston palvelumuotoilu valmis.
	Tiedepuisto-alueen infran ja julkisten kaupunkitilojen laadun parantamisen hanke käynnissä.

	Tapahtuma- ja palvelutoiminnan monipuolistamiseen tähtäävät toimenpiteet käynnissä. Turku Future Sports- ja RunFest hyvinvoinnin- ja liikunnan alustojen kehittäminen käynnissä.
	Tiedepuiston opastamisen kokonaiskonsepti ja -suunnitelma valmiit ja toimenpiteet käynnissä.
Kestävästi kasvava kaupunginosa	Kupittaaan kannen ja siihen kytkeytyvän Itäharjun kärjen alueen idea- ja toteutuskilpailu käyty ja siihen liittyvä asemakaavoitus käynnissä.
	Tiedepuiston alueen tietomalli valmis ja siihen liittyvät visualisoinnit käytössä.
	Strategisen maankäytön suunnittelun mukaiset toimenpiteet käynnissä. Pilantuneiden maiden strategia ja suunnitelma valmis.
	Helsingintien liittymän asemakaavaehdotus valmis ja infran suunnittelu käynnissä.
	Voimakadun alueen kumppanuuskaavoitus käynnissä.

Liite 3 Smart and Wise Turku

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Kaupunginvaltuusto (14.5.2018 § 90) päätti merkitä Smart and Wise Turku kärkihankkeen tiedoksi ja totesi samalla, että kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa.

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 249) päätti Smart and Wise Turku -kärkihankkeen etenemistä ja tuotosten vaikuttavuutta seuraavista mittareista.

Hanke kestää vuoden 2021 loppuun asti.

Smart and Wise Turku-kärkihanke toteuttaa laaja-alaisesti kaupungin strategiaa. Hankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantamaan toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa. Tekemällä laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen kanssa.

Kärkihankkeen kuusi painopistealuetta ja niiden tavoitteet:

1. Hiilineutraalius ja resurssiviisaus

Kaupungin elinvoiman ja kasvun tulee rakentua ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväälle perustalle. Tavoitteenamme on hiilineutraali kaupunkialue vuoteen 2029 mennessä ja ilmastopositiivinen siitä eteenpäin. Toteutamme päästöttömyyteen, jätteettömyyteen ja kestävään luonnonvarojen käyttöön liittyvät resurssiviisauden periaatteet vuoteen 2040 mennessä.

- Suunnitelma kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi: Kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2029 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi toteutamme kaupunginvaltuuston 11.6.2018 § 142 hyväksymän Ilmastosuunnitelman, jonka mukaisesti Turun alueen kasvihuonepäästöjä vähennetään vuoteen 2029 mennessä vähintään 80 prosentilla vuoden 1990 tasoon verrattuna. Suunnitelma noudattaa yhteistä eurooppalaista SECAP-mallia (Sustainable Energy and Climate Action Plan).
- Turkulaisten energiakäännö: Yhteistyössä kaupungin kumppanien kanssa sitoutamme kaupunkilaisia ja kaupungin sidosryhmiä lähtemään mukaan hiilineutraaliustavoitteen toteuttamiseen. Samalla luomme ja otamme käyttöön toimintamallin kaupungin tekemien investointien ja hankintojen ympäristö- ja elinkaarivaikutusten arviointiin.
- Resurssiviisauden ja kiertotalouden tiekartta: laadimme yhteistyössä ICLEI:n, Sitran ja alueellisten kumppaneiden kanssa Resurssiviisauden ja kiertotalouden tiekartan, joka tähtää päästöttömyyteen, jätteettömyyteen ja kestävään luonnonvarojen kulutukseen viimeistään vuonna 2040. Työ on myös osa ICLEI:n globaalin strategian toteuttamista ja siinä hyödynnetään ICLEI:n kiertotalouden johtajuusverkostoa Green Circular Cities Coalition.

2. Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta

Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta-painopistealueen tavoitteena on asiakaslähtöisten ja vaikuttavien palvelujen kustannustehokas järjestäminen uudistamalla kaupungin toimintatapoja ja hyödyntämällä digitalisaation ja sen tuottaman datan mahdollisuuksia.

- Asiakastietojen hallinnan kehittäminen: Yhtenäistämme asiakas- ja toimijatietojen käsittelytavat kaupunkitasolla tietosuojavaatimukset huomioiden ja otamme käyttöön niitä tukevan tietojärjestelmäratkaisun. Tunnistamme keskeiset asiakassegmentit, joille on mahdollista määrittää palvelukokonaisuuksia.
 - Palvelujen hallinnan kehittäminen: Jatkamme palvelujen tuotteistusta. Otamme lisäksi käyttöön tuotetiedon hallintaa tukevan tietojärjestelmäratkaisun. Kehitämme kustannuslaskentaa niin, että kykenemme kohdistamaan palvelujen tuotantokustannukset tuoterakenteille ja sitä kautta parantamaan palvelutuotannon johtamista. Otamme käyttöön tuoteportfolion hallintamallin, jonka kautta kykenemme seuraamaan palvelujen käyttöä ja kannattavuutta niiden koko elinkaaren ajan.
 - Toimitusketjujen hallinta: Luomme konseptin palvelujen toimitusketjujen hallintaan. Tämä mahdollistaa asiakkaiden tarvitsemien palvelujen ennakkoinnin ja palvelujen järjestämisen siten, että kustannusvaikuttavuus on parhaalla tasolla.
 - Asiakasohjauksen kehittäminen: Luomme ja otamme käyttöön yhteisen kaupunkitason toimintamallin asiakasohjaukseen. Toimintamalli perustuu käytettävissä olevan tiedon laajamittaiseen hyödyntämiseen.
-

3. Turvallisuus

Turvallisuus-painopistealueen tavoitteena on kasvattaa turvallisuuden tilanetietoisuutta paremman tiedonhallinnan ja data-analytiikan keinoin sekä tehostaa sitä kautta viranomaisyhteistyötä. Erityisen huomion kohteena on yhteiskunnan toimintojen kannalta kriittisen infrastruktuurin suojaaminen kyberrikollisuudelta.

- Turvallisuuden tilannekuva: Suunnittelemme ja toteutamme turvallisuuden tilannekuvajärjestelmän, joka tarjoaa kaupungin, pelastuslaitoksen ja poliisin johdolle näkymän kaupungin turvallisuustilanteesta. Myös kaupungin asukkaille voidaan julkaista näkymä soveltuvin tiedoin. Ensimmäisessä vaiheessa koostamme tietoa ensisijaisesti julkisista tietolähteistä.
- Kaupunkilaisten osallisuus: Luomme kaupunkilaisille kanavan turvallisuusasioihin vaikuttamiseen ja viestimiseen esimerkiksi kaupungin palautepalvelun kautta. Määritämme ja otamme käyttöön prosessin palautteen käsittelemiseksi.
- Turvallisuuteen liittyvän data-analytiikan kehittäminen: Kokeilemme erilaisia menetelmiä, joiden tavoitteena on löytää laajoista tietomassoista turvallisuuden kannalta merkityksellisiä havaintoja. Teemme kokeilut yhteistyössä kaupungin kumppanien kanssa.
- Kyberturvallisuuden kasvattaminen: Tunnistamme ja luokittelemme kriittisen kaupunki-infrastruktuurin ja sen toiminnan kannalta keskeiset tietojärjestelmät. Luomme tunnistetuille tietojärjestelmille tavanomaista korkeamman turvallisuusluokituksen edellyttämät hallinnolliset tietoturvakäytännöt. Toteutamme tietoturvakäytäntöjen mukaiset muutokset tietoliikenneverkkoihin ja otamme käyttöön tietoturvan valvontapalvelun, joka mahdollistaa nykyistä paremman kyvyn vastata kaupungin kohtaamiin kyberuhkiin.

4. Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkisuunnittelu-painopistealueen tavoitteena on kehittää ja automatisoida kaupunkiympäristön suunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon liittyviä prosesseja ja luoda niitä tukevia digitaalisia ratkaisuja.

- Ennakoiva kaupunkisuunnittelu: Luomme kaupunkiympäristön kehittämistä tukevan tiedolla johtamisen toimintamallin, jonka keskiössä on väestönkehitykseen pohjautuva palvelutarpeiden ennakointi. Lisäksi määritämme ja otamme käyttöön indikaattorit, joilla voidaan seurata alueiden profiloitumista ja tunnistaa keinoja vaikuttaa eriytymiskehitykseen.
 - Digitaalinen kaupunkimalli: Kuvaamme prosessit digitaalisen kaupunkimallin hallinnalle. Ulotamme kaupunkimallin myös maanalaiseen kaupunki-infrastruktuuriin ja kokeilemme uusia tapoja kerätä tietoa infrastruktuurin tilasta.
 - Älykäs rakentaminen: Laadimme mallin kaupungin omistaman korjausvajeen arviointiin hyödyntäen käytettävissä olevaa tietoa. Luomme tietomalliin perustuvan tavan seurata ja arvioida toteutuneiden rakennusprojektien ja suunnitelmien vastaavuutta. Päivitämme kaupungin rakennuttamisohjeet soveltuvin osin niin että niissä huomioidaan riittävästi ympäristöystävällisen ja älykkään rakentamisen sekä tietoliikenteen vaatimukset.
-

5. Liikenne ja liikkuminen

Liikenne ja liikkuminen-painopistealueen tavoitteena on kuvata tulevaisuuden älykäs, eri liikennemuotoja yhdistävä, liikenne- ja liikkumisjärjestelmä sekä kasvattaa käytännön toteutuksiin liittyvää osaamista ja ymmärrystä innovatiivisten kokeilujen kautta.

- Tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä: Luomme vision tulevaisuuden liikenne- ja liikkumisjärjestelmästä, joka tukee kaupungin ilmastopoliittisten tavoitteiden toteuttamista sekä vastaa yhteiskunnassa tapahtuviin teknologisiin ja elämäntapoihin liittyviin muutoksiin. Laadimme suunnitelman vision toteuttamiseksi.
- Älykäs sähköinen joukkoliikenne: Kehitämme edelleen bussien maksujärjestelmiä ja kytkemme ne tiiviimmin asiakkuuksien hallintaan. Kokeilemme robottibussia valitulla kaupunkialueella. Otamme käyttöön bussien liikennevaloetusjärjestelmän.
- Citylogistiikan uudet ratkaisut: Kehitämme yhdessä logistiikka-alan yritysten kanssa ympäristöä säästäviä, viihtyvyttä lisääviä ja kustannustehokkaita logistiikkaratkaisuja, jotka tarjoavat yrityksille mahdollisuuksia kehittää ja testata uusia liiketoimintamalleja.
- Pysäköintipalvelujen uudistaminen: Luomme uuden toimintamallin ja sitä tukevan digitaalisen alustan, joka tuo julkis- ja yksityisomisteiset pysäköintipalvelut yhtenäisellä tavalla kaupunkilaisten ulottuville. Helpotamme pysäköintipaikan löytämistä digitaalisten sovellusten avulla ja vähennämme samalla parkkipaikan etsimisestä aiheutuvaa turhaa ympäristöä kuormittavaa ajamista.
- CIVITAS ECCENTRIC: Olemme ainoana suomalaisena kaupunkina mukana liikkumisen edelläkävijäkaupunkien CIVITAS-verkostossa. Osana ECCENTRIC-hanketta kehitämme sähköistä liikennettä, autojen ja pyörien yhteiskäyttöä sekä liikkuminen palveluna -mallia. Edistämme hankkeella ympäristöystävällisten liikennevälineiden ja joukkoliikenteen käyttöä muun muassa kehittämällä digitaalisia ratkaisuja, jotka mahdollistavat paikallisten palveluiden liittämisen osaksi liikenteen ja liikkumisen palvelutarjontaa.

6. Syrjäytymisen ehkäiseminen

Syrjäytymisen ehkäiseminen-painopistealueen tavoitteena on tukea erityisesti 15-29 -vuotiaiden nuorten, nuorten aikuisten ja perheiden syrjäytymisen ehkäisemiseen tähtääviä toimenpiteitä hyödyntäen laaja-alaisesti kohderyhmään ja asuinalueisiin liittyviä mittareita, data-analytiikkaa ja tutkimustuloksia. Lisäksi suunnittelemme ja toteutamme syrjäytymisen ehkäisemiseen tähtääviä toimenpiteitä erikseen valituille asuinalueille.

- Syrjäytymisen ehkäisemisen toimintamallit: Kuvaamme jo käytössä olevat toimintamallit syrjäytymisen ehkäisemisessä ja luomme seuranta- ja arviointimalleja niiden hyötyjen mittaamiseen. Hyödynnämme aihealueesta tehtyjä tutkimuksia toimintamalliemme kehittämisessä.
 - Toimenpide-ehdotukset ja pilotointi: Laadimme toimenpide-ehdotukset syrjäytymisen ehkäisemisen tehostamiseksi yhdistämällä tutkimustuloksia ja muita tietolähteitä henkilöstön ja sidosryhmien asiantuntemukseen sekä nuorten ja asuinalueiden asukkaiden omiin näkemyksiin. Kokeilemme uusia toimintamalleja ja arvioimme niiden vaikutuksia. Arvioinnin ja kokeilujen keskiössä ovat vaikutukset tunnistettuihin syrjäytymisen riskitekijöihin kuten työttömyys, heikko koulutus, harrastusten puute, mielenterveysongelmat sekä yksinäisyys ja kiusaaminen. Lisäksi paneudumme ajankohtaiseen digisyrjäytymisen ehkäisemiseen.
-

-
- Alueelliseen eriytymiskehitykseen vaikuttaminen: Yhdistämme aluekohtaisia profiilitietoja muihin käytettävissä oleviin tietoaisteihin riskitekijöiden tunnistamisessa.

Painopistealueille yhteiset kyvykkyydet

Painopistealueilla tehtävä työ kasvattaa kaupungin hallinnassa olevan tietovarannon kokoa ja tuottaa useita yhteiskehittämiseen soveltuvia alustoja. Tietoon perustuvan johtamisen kehittäminen sekä toimiminen alustatalouden edelläkävijänä ovat molemmat kaupungin strategisia tavoitteita.

Edistämme Smart and Wise Turku-kärkihankkeessa tiedon horisontaalista integraatiota yli organisaatio- ja tietojärjestelmärajoiden luomalla yhteisiä toimintatapoja ja toteuttamalla digitaalisen tietotalustan datan toimitusketjun hallintaan. Syksyllä 2017 käynnistynyt yhteistyö Turun yliopiston kanssa on tässä keskeisellä sijalla.

Luomme lisäksi toimintamallin kaupungin tarjoamien alustojen hyödyntämiselle ja hyödyntämiseen perustuvalla arvonaluonnille. Kaupunki haluaa toimia datan hyödyntämiseen perustuvan digitaalisen alustatalouden kansainvälisessä kärjessä.

Alustatalouden toimintamalli

Alustat voivat olla fyysisiä, digitaalisia tai palvelujen muodostamia ympäristöjä, joissa kaupunki ja sen toimijat voivat yhdessä ratkoa erilaisia kaupungin toimintaan liittyviä ongelmia ja samalla edistää uusien innovaatioiden ja liiketoiminnan syntymistä.

Alustojen varaan on mahdollista muodostaa arvoverkostoja ja ekosysteemejä, jotka hyödyntävät Turun alueen huippuosaamista ja tutkimustoimintaa. Arvoverkostot ja ekosysteemit eivät kuitenkaan synny itsestään tai yksittäisten irrallisten toimenpiteiden kautta, vaan niiden kehittyminen edellyttää orkestrointia eli eri toimijoiden yhteistyötä, luottamusta, tiedonkulkua ja avoimuutta vahvistavia toimia.

Alustatalouden edistämiseksi kuvaamme ja otamme käyttöön Turku PDSP-toimintamallin, joka kertoo

- minkälaisia alustoja kaupunki tarjoaa,
 - minkälaiset toimijat alustoja voivat hyödyntää ja millä pelisäännöillä
 - miten arvomuodostus tapahtuu eri toimijoiden näkökulmasta,
 - miten toimijoiden välistä vuorovaikutusta edistetään ja tuetaan,
 - mitkä ovat kaupungin ja muiden toimijoiden roolit ja vastuut,
 - miten kaupunki organisoii ja rahoittaa alustoihin liittyvät palvelut ja tuen.
-

Turku PDSP-toimintamallin muodostamisessa ja toteuttamisessa hyödynnämme kaupungin elinkeinoyhtiö Turku Science Park Oy:n osaamista ja verkostoja.

Tiedon hyödyntäminen ja tietoaalusta

Digitalisaation myötä syntyvän datan voidaan hyvällä syyllä sanoa olevan tulevaisuuden älykkään kaupungin tärkein hyödyke. Sen avulla ohjataan ja parannetaan kaupungin tarjoamia palveluita, ratkaistaan päätöksentekoon liittyviä ongelmia ja luodaan uutta liiketoimintaa.

Kaupunki omistaa ainutlaatuisia Turun seutua koskevaa dataa kaikilta elämän osa-alueilta. Kierrättämällä ja uudelleenkäyttämällä dataa uusien ongelmien ratkaisuun kykenemme moninkertaistamaan kaupungin tieto-omaisuuden tuottaman arvon. Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tärkeänä tavoitteena on täten edistää datan kiertotaloutta.

Datan kiertotalouden edistämiseksi perustamme Turku Data Officen (TDO), joka vastaa tiedon keräämisen, jalostamisen ja jakelun edellyttämän digitaalisen alustan kehittämisestä ja ylläpidosta sekä kumppani- ja yhteistyöverkostojen muodostamisesta. Datan kiertotalouden digitaalinen alusta tarjoaa standardoituja palveluja, joiden kautta ihmiset, organisaatiot ja lait-teet kykenevät vaihtamaan ja hyödyntämään dataa. Jalostamalla dataa yhteistyössä kumppaniemme kanssa lisäämme yhteistä ymmärrystämme asioiden ja ilmiöiden taustalla olevista mekanismeista. Samalla kykenemme tuottamaan arvokasta informaatiota päätöksenteon ja toiminnan kehittämisen tueksi.

TDO hallinnoi lisäksi kaupungin tieto-omaisuutta, huolehtii sen arvon kasvattamisesta ja tarjoaa kaupungin johdon tarvitsemia tiedolla johtamisen palveluita. TDO:n perustamisesta tehdään kevään 2018 aikana erillinen suunnitelma, josta päättää kaupunginjohtaja. Suunnitelma sisältää arvion TDO:n toiminnan organisoinnista, kustannuksista ja tietoaalustan vaatimista investoinneista.

2. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2020

Painopistealue	Tuotos
Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta	Kuntalaisten asiointitili on otettu käyttöön.
Kaupunkisuunnittelu	Väestökehitykseen perustuva malli palvelutarpeiden kehityksen ennakointiin on luotu ja kokeiltu 2-3 palvelussa.
	Kaupunki on kattavasti mallinnettu digitaalisesti ja digitaalista aineistoa käytetään suunnittelu-, rakentamis- ja ylläpitoprosesseissa.
	Älykkään rakentamisen ohjeistus on laadittu ja otettu käyttöön.
Turvallisuus	Turvallisuuteen liittyvän datan keräämiselle ja analysoinnille on luotu systemaattinen toimintamalli ja analysoinnissa on kokeiltu koneoppimiseen perustuvia menetelmiä.
Liikenne ja liikkuminen	Robottibussiliikennettä on testattu ja suunnitelma käyttöönotosta on laadittu.
	Pysäköintipalvelujen uudistamiselle on laadittu konsepti ja sen mukainen toiminta on käynnistetty.
	Civitas Eccentric-hankkeen suunnitelman mukaiset toimenpiteet on toteutettu.
Syrjäytymisen ehkäisy	Syrjäytymisen ehkäisemisen toimintamallit on kuvattu, seuranta- ja arviointimalli luotu ja vaikuttavuutta selvitetty.
	Malli syrjäytymisen alueelliseen eriytymisen ennakoinniseksi on luotu ja testattu.
Alustatalouden toimintamalli	Alustatalouden toimintamalli on määritelty ja otettu käyttöön.
	Alustojen hallinta on organisoitu ja resursoitu.
Tiedon hyödyntäminen ja tietoaalusta	Kaupungin vuosijohtamisen prosessit (kuukausiraportointi ja sopimusohjaus) on pitkälle automatisoitu.